

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Освітня програма	26727 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26727
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Хитько Майя Миколаївна, Гарічева Катерина Андріївна, Гудзь Петро Васильович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.01.2022 р. – 14.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://is.gd/tiwHTI>

Програма візиту експертної групи <https://is.gd/SMoMyQ>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма є актуальною та відповідає потребам ринку праці і інтересам стейкхолдерів, які є інтегрованими у процеси організації та викладання за ОПП. Цілі та фокус програми корелюються зі Статутом та Стратегією розвитку ВДПУ. Структура ОПП орієнтована на формування індивідуальної освітньої траєкторії, практичну підготовку, набуття соціальних навичок за профілем спеціальності 281. Форми проведення контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються на інформаційних стендах деканату, кафедри та в системі дистанційної освіти LMS Collaborator, відомі всім учасникам освітнього процесу. Викладацький склад має високий рівень академічної та професійної компетентності. Добір НПП на ОП проводиться за вимогами галузі 28, система підвищення кваліфікації НПП є дієвою. Інституційне середовище, хід та результати наукових досліджень імplementовано в навчальний процес. Соціальний простір для реалізації цілей та ПРН ОПП є сприятливим. Здобувачі є активним у набутті “м'яких” навичок та цифрових, лідерських, громадянських компетентностей. Матеріально-технічне забезпечення відповідає сучасним вимогам до формування аудиторій до інтерактивних форм занять, інтегрованих форм дистанційної та денної освіти, групових занять. Забезпечено вимоги до інклюзивної освіти. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за програмою має розриви щодо реагування системи на недоліки та невідповідності. Здобувачі ознайомлені з політикою, принципами і процедурами дотримання вимог академічної доброчесності, прозорості і вільного доступу до інформації та навчальних ресурсів. Сформована та є дієвою процедура перевірки наукових робіт, конкурсних робіт та майбутньої кваліфікаційної роботи на плагіат з використання Е-ресурсів. Інформація про ОПП розміщена на сайті ВДПУ. Результати акредитаційної експертизи засвідчили, що в ВДПУ організація освітнього процесу дозволяє досягати цілей та програмних результатів навчання за ОПП Публічне управління та адміністрування на достатньому рівні. ЕГ визначено резерви для вдосконалення ОПП, що і стало предметом консультативного оцінювання та запропоновано рекомендації у підходах до проектування програми за відповідністю ОПП, навчального плану. Загалом ОПП має перспективи для подальшої реалізації та розвитку.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЗОПП створена на основі запитів роботодавців, практики працевлаштування випускників університету за іншими програмами, які працюють в органах державного управління та місцевого самоврядування. Програма корелюється з місією та стратегічними планом розвитку ВДПУ. Цілі ОПП та ПРН відповідають Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки. Зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 281. Позитивною практикою є різновекторне залучення роботодавців до організації ОПП як членів робочої групи, організації практики здобувачів, коригування структури ОПП, та викладання – «гостьові лекції», участь у щорічних наукових заходах, круглих столах, а також рецензування, консультування з питань розвитку програми. Забезпечено формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Змішана та дистанційна форми, традиційні та інтерактивні методи навчання і викладання на ОПП дозволяють досягати визначених цілей та ПРН і відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Одним із вагомих досягнень реалізації ОПП є імplementація до освітнього процесу результатів наукових досліджень НПП та здобувачів, що підтверджено широким переліком спільних наукових публікацій з викладачами, участю в конкурсах наукових робіт. Кадровий склад задіяних НПП на програмі відповідає вимогам за критеріями академічних та професійних компетентностей. Ведеться активна виховна та просвітницька робота зі студентами щодо політики, правил, процедур академічної доброчесності, які є достатніми і дієвими, завдяки чому конфліктні ситуації не виникають. Істотним плюсом є якісно сформоване освітнє середовище та матеріально-технічне забезпечення, яке є сприятливим для ефективної реалізації ОПП (освітній хаб “NotBox”, інформаційні та медійні центри, бібліотека, Wi-Fi покриття, креативні простори проведення інтерактивних занять, спортивні зали та стадіон зі штучним покриттям, гуртожитки). Реалізовано підхід до підвищення якості освітнього процесу за представництва усіх учасників освітнього процесу. Моніторинг та періодичний перегляд ОПП відбувається згідно з визначеною інституційною політикою, у т.ч. за результатами опитування здобувачів, роботодавців, НПП, які представлені у відкритому доступі. Доступною та зрозумілою є інформація про освітню програму, організацію навчального процесу, права та обов'язки його учасників

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Суттєві недоліки відсутні. ОПП має окремі недоліки. За Критерієм 2: у проектуванні структури і змісту програми визначено невідповідність ОПП та навчального плану Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування (різні шифри навчальних дисциплін, різний обсяг кредитів на вивчення обов'язкових навчальних дисциплін, відсутність міжсесійних канікул у графіку навчального процесу; структурно-логічна схема містить недоліки проектування, унеможлиблює встановлення міждисциплінарних зв'язків). Окремі ОК - ОК13 Корпоративне правління, ОК27 Виборче право, ОК 30 Статистика не відповідають предметній сфері публічного управління та адміністрування. Альтернативами можуть бути представлені ОК Управління публічними організаціями, ОК Статистика у публічній сфері, ОК Публічні фінанси. Не дотримано принцип відповідності при проектуванні змісту ОПП: за більшістю ОК виявлено розбіжності відповідності ЗК та СК програмним результатам навчання, визначених Стандартом. Виявлено невідповідності найменувань видів практики, курсових робіт, в ОПП відсутня регламентація академічних годин щодо виконання курсових робіт. Відсутність в ОПП ОК Фізичне виховання згідно Наказу МОН №193 від 15.02.2021 р. Про затвердження рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя-здорова нація» вказує на неналежний рівень реагування ВСЗЯВО. За Критерієм 8: ВСЗЯВО не завжди вчасно відстежує невідповідності в розвитку ОПП. Низька

поінформованість та обізнаність учасників освітнього процесу з принципами, процедурами, заходами із ВСЗЯВО за ОПП (під час зустрічі із здобувачами та студентським самоврядуванням зміст ВСЗЯВО зводився ними до їх наукової роботи та соціологічних опитувань; гарант ОПП визначив власні функції із забезпечення якості освіти як контроль). У протоколах засідань профільної кафедри та факультету протягом 2018-2021 років відсутні конкретні пропозиції щодо забезпечення якості освітнього процесу. ЕГ рекомендує: 1) привести у відповідність НП до ОПП; узгодити дані в її матрицях відповідності; уточнити відповідність наповнення дисциплін компетентностям і результатам навчання; ввести ОК Вступ до фаху; 2) оновити структурно-логічну схему ОПП; 3) внести доповнення до Положення про Центр ВЗЯО (<https://is.gd/QHtPn6>) з визначення компетенцій та відповідальності здобувачів, гаранта, завідуючого кафедрою, стейкхолдерів щодо вияву та реакції на відповідності у системі якості; 4) під час наступного оновлення ОПП реалізувати можливість розширення переліку посад випускників за професійним стандартам на посади «Державний експерт директорату / генерального департаменту» (<https://is.gd/ILU7Kp>).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ встановила, що визначені цілі ОПП як «підготовка фахівців для сфери публічного управління та адміністрування, які володіють компетентностями, що дозволяють інноваційно і ефективно виконувати професійні обов'язки, здійснювати публічно - управлінські функції, надавати адміністративні послуги в публічній сфері на засадах, передбачених Конституцією України, на основі європейських цінностей» (Відомості до самооцінювання) та «підготовка фахівців для сфери публічного управління та адміністрування, які володіють компетентностями, що дозволяють ефективно виконувати професійні обов'язки, здійснювати публічно – управлінські функції, надавати адміністративні послуги в публічній сфері на принципах верховенства права та пріоритету прав і свобод людини» (ОПП, 2021р.) визначаються як споріднені за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. Інформація про цілі ОПП є відмінною у базових документах функціонування ЗВО. ОПП за своїми цілями виходить поза межі місії ЗВО, яка обмежується «підготовкою нового вчителя європейського типу, готового до формування творчих і успішних особистостей, адаптованих до вимог глобалізованого світу» (Стратегічний план розвитку ВДПУ на період до 2025 року (№7 від 23.01.2019 р.). Водночас, за сформульованими цілями ОПП корелюється з однією із стратегічних цілей розвитку ЗВО як «побудову освітніх програм на компетентнісній основі відповідно до стандартів вищої освіти» (<https://is.gd/6jF9XP>). Цілі, зазначені в ОПП, є більш обмеженими в порівнянні з цілевизначенням у Статуті ВДПУ, затвердженого наказом МОНУ № 773 від 31.05.2017 р., де у якості цілі визначено «надання послуг з підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців для задоволення потреб України» (<https://is.gd/Pkh8Qp>). Інтерв'ю керівництва ЗВО (Зустріч 1) та з роботодавцями (Зустріч 5) підтверджують орієнтацію ОПП на публічне управління та адміністрування. Водночас, визначення особливостей ОПП як такої, що відповідає «орієнтації на управлінську діяльність» (Відомості..) не є валідним, оскільки публічне управління складає сутнісну основу спеціальності і є іманентним для усіх ОПП галузі знань 28. В той же час наявність в ОПП шести ОК – 3, 6, 7, 14, 21, 27, які орієнтовані на правовий контент і складають 20 кредитів, є підставою для доцільності розгляду правовизначеної особливості ОПП. Загалом, цілі ОПП за змістом корелюються із цілями Стандарту ...за спеціальністю 281.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі та ПРН ОПП проектуються та реалізуються з урахуванням потреб здобувачів шляхом набуття ними фахових компетентностей та прикладної орієнтації ОПП, що підтверджується п'ятьма видами практики, які дозволяють набути цифрових, правових, фахових компетентностей у органах місцевого самоврядування та фазових у органах державного управління. Здобувачі мають і реалізують право впливу на проектування ПРН шляхом внесення змін до ОК та ВК ОПП (Зустріч 3 із здобувачами). Враховуються інтереси роботодавців, керівників практики, які обізнані з цілями та ПРН ОПП, а двоє із них – Герасимюк Костянтин, начальник Міжрегіонального управління НАДС України з питань державної служби у Вінницькій, Житомирській та Хмельницькій областях та Сітарський Сергій, голова Агрономічної сільської ради Вінницької області як члени робочої групи із розробки ОПП, приймали безпосередню участь у формулюванні цілей, ПРН, виходячи із інтересів роботодавців, що знайшло підтвердження (Зустріч 5 із роботодавцями). Для підготовки конкурентоспроможних фахівців як підцілі ОПП Каменшук Т., заступник Голови Вінницької РДА – запропонувала збільшити кількість кредитів на практичну підготовку здобувачів. В результаті

проведеного ЕГ експрес-опитування із 7 присутніх роботодавців 5 надають можливість проходження практики в публічних установах та організаціях. Присутні стейкхолдери (Зустріч 5) підтвердили власну участь у реалізації цілей та ПРН шляхом рецензування ОПП, надання місць практики та організації практики; читанні «гостьових лекцій», пропозицій для працевлаштування здобувачам старших курсів на вакантні посади начальників сектору з гуманітарних питань, оргвідділу, відділу цифровізації (Вінницька РДА, Каменчук Тетяна). Підтверджено інформацію, представлену у «Відомостях», стосовно участі стейкхолдерів у розвитку програми: запропоновано та введено ОК «Виборче право» - Сітарський Сергій; ОК «Справочинство в публічному управлінні» - Найда Тетяна. Інтереси і побажання академічної спільноти знайшли відображення у досягненні підцілі - підготовки висококваліфікованих фахівців за ОПП шляхом участі НПП, здобувачів у наукових дослідженнях та імплементації у навчальний процес результатів діяльності Наукової лабораторії інформаційно-правових проблем інноваційного розвитку та освіти спільно з ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права» Національної академії правових наук України (Зустріч 3 з НПП). Враховано інтереси НПП у виборі он-лайн форм викладання на ОПП: LMS Collaborator, G-suite for Education, Google Classroom, де базовою є платформа LMS Collaborator (зустріч 3 із здобувачами та зустріч 2 з НПП) Водночас, ЕГ зазначає, що у жодному із наданих по запиту протоколів засідань кафедри та протоколів вченої ради факультету протягом 2018-2021 рр. під час слухань та у рішеннях не конкретизовано пропозиції стейкхолдерів чи ЗВО щодо формулювання цілей, ПРН, форм реалізації ОПП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ встановила, що цілі ОПП та ПРН проектується з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Ознайомлення з відкритими результатами досліджень (Стратегічний план діяльності НАДС на 2019-2022 роки, Аналітичні записки НАДС про кількісний склад державних службовців в органах державної влади протягом 2018-2020 рр.) та наданими за запитом (Визначення рівня та напрямку освіти державних службовців і службовців місцевого самоврядування Вінницької, Хмельницької. Житомирської областей (група В.Белінського) підтверджує заявлений у «Відомостях...» науковий та аналітичний підхід до забезпечення ПРН актуальними освітніми компонентами, імплементацією до ОПП п'яти видів практик, що вирізняє ОПП та проектування цілей і результатів як прикладну орієнтовану програму у сфері публічного управління та адміністрування. Регіональний аспект ОПП, як підтвердив Гарант (Зустріч 8) та стейкхолдери (Зустріч 5), закріплено Угодами про співпрацю та їх реалізацію з підтримки ОПП з Вінницькою, Тульчинською, Могилів-Подільською РДА, головами сільських рад та Головами ОТГ сільських місцевостей - Лука-Мелешківської сільської ради Вінницької області, Агрономічної сільської ради Вінницької області. Регіональний аспект ОПП в контексті проявляється в практичній реалізації ОПП, шляхом розвитку громадянських компетентностей у здобувачів, набуття soft skills – Драчук Аліна входить до складу Громадської ради при Обласній раді депутатів м.Вінниці (Зустріч 3 із здобувачами). Галузевий аспект ОПП реалізовано через усю сферу публічного управління та адміністрування, оскільки має місце постійне оновлення ОПП «новими практиками і сучасними науковими теоріями (Зустріч 8 з Гарантом). Підтверджено, що цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм методами: 1) вивчення цілей, ПРН, змісту і структури ОПП, організації навчального процесу з реалізації цілей ОПП, 2) систематизації кращих практик, наприклад, ПРН, пов'язаних із процесами адміністрування публічних органів (Університет Яна Кохановського, м. Кельце, Польща) та використання даної практики у ВДПУ шляхом внесення до ОПП адміністративного блоку ОК: Адміністративне право, Адміністративний процес, а також блок комп'ютерних наук (Зустріч 8). ЕК з'ясувала, що досвід інших ЗВО вивчався з позицій проектування та застосування ОПП (Зустріч 8 з Гарантом).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз сформульованих в ОПП програмних результатів навчання, загальних та спеціальних компетентностей відповідно до Стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування показав неповну відповідність. З одного боку, порушень стандарту стосовно визначених програмних результатів навчання не встановлено. З іншого, ЕГ виявила відхилення від стандарту у 5 із 16 притаманних ПРН цільових загальних (ЗК) і спеціальних компетентностей СП: ПРН 6 – не обґрунтовано введено СК 11, ПРН 7 – відсутні СК 1, СК 3, натомість додано СК 4, СК 6; ПРН 10 – зайвим є СК 11; ПРН 12 – відсутній СК 1; ПРН 14 – відсутні ЗК 13, СК 1, СК 9 та безпідставно залучено СК 10, СК 11. В процесі проектування ОПП розробники не вносили додаткових ПРН до даної програми. Інтерв'ю з керівництвом (Зустріч 1, проректор з науково-педагогічної роботи Гусев С.О.); адміністративним персоналом (Зустріч 7, начальник навчально-методичного відділу Гонтар Т.Ф.) та гарантом (Зустріч 8, Яременко О.І.) дозволила виявити консолідуючу позицію інтерв'юєрів, за якою зазначені помилки визначається як технічні. Освітня програма в цілому дозволяє досягти результатів навчання, але потребує унормування з метою дотримання відповідностей ПРН загальним і фаховим компетентностям, визначених Стандартом вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною є практична спрямованість ОПП, що проявилася у формі тісної взаємодії робочої групи і стейкхолдерами у визначенні цілей і ПРН, урахування їх інтересів. Позитивними практиками є постійний прямий і зворотній зв'язок із роботодавцями та керівниками практики від публічних установ і організацій, які визначають програму як кращу серед п'яти закладів вищої освіти м.Вінниці та Вінницької області, що ведуть підготовку бакалаврів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Аналіз ЕГ проектування та цілей ОПП 281 Публічне управління та адміністрування показав, що слабкою стороною є недостатня кореляція підготовки «Відомостей до самооцінювання» та внутрішніх документів з організації та здійснення освітнього процесу. п.2.16 Положення про організацію освітнього процесу регламентує «терміни початку та закінчення занять у кожному півріччі (І півріччя: з вересня по січень, II півріччя: з лютого по червень)» (<https://is.gd/Vc2VNA>); п.4.1.8. Положення про використання ЄКТС визначає тривалість навчального процесу 4 роки (7200 год) (<https://is.gd/n2EGFB>). Строк навчання згідно навчального плану у 2018 р. визначався 4 роки, а з 2019 по 2021 рр. – 3 роки 10 місяців, що суперечить Положенню про організацію освітнього процесу (<https://is.gd/jyGeFM>). Навчальні плани 2018-2021 рр. для 1-4 курсів, згідно графіку навчального процесу, не передбачають у міжсесійний період канікулярного періоду для ЗВО, в той час як розміщений на сайті робочий план містить двотижневий канікули (наказ ректора № 77 від 26.04.21 р.) (<https://is.gd/x4T8ZW>). ЕГ рекомендує: 1) Підвищити якість проектування ОПП - унормувати зміст і структуру ОПП, навчального плану відповідно до Стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) ступенем вищої освіти за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування та внутрішніми документами (Стратегічний план, Положення про організацію освітнього процесу тощо); 2) сформувати перспективи розвитку ОПП в контексті спеціальності 281; 3) чітко визначити унікальність ОПП з урахуванням компонентної складової; 4) звернути увагу на справочинство стосовно підтвердження фіксації змін до ОПП (протоколювання, облік, тощо) згідно положень ВСЗЯВО. З'ясовані ЕГ недоліки не носять фундаментального характеру і уможливають подальший розвиток ОПП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП має виразні сформульовані цілі, які відповідають викладеним у Статуті та Стратегічному плані розвитку місії та стратегії ВДПУ. Зразковим є врахування позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів) при проектуванні цілей та ПРН, що проявилася шляхом участі роботодавців у робочій групі, організації місць практики, читанні «гостьових лекцій» і донесенні до здобувачів вимог до компетентностей, готовності стейкхолдерів надавати робочі місця на вакантні посади. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням дослідження і вияву тенденцій розвитку спеціальності ПУА та ринку праці публічних службовців, врахування галузевого та регіонального контексту через механізм співпраці з органами державної влади та місцевого самоврядування. При проектуванні ОПП брався до уваги досвід функціонування ОПП в Університеті Яна Кохановського, м. Кельце, Польща щодо забезпечення ПРН у сфері публічного адміністрування. Досвід вітчизняних ЗВО вивчався з позицій проектування та застосування ОПП. ОПП спроектована в межах цілей, ПРН в контексті предметної області спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, що підтверджено орієнтацією на прикладну спрямованість та чіткий фокус на практику в органах державного управління та місцевого самоврядування. Виходячи із наявності ОК (20 кредитів), орієнтованих на правове забезпечення ПУА, доцільно визначити правову особливість даної ОПП. Встановлено відхилення від Стандарту у матрицях ОПП 5 із 16 властивим ПРН загальних (ЗК) і спеціальних компетентностей СП. ОПП дозволяє досягати цілей та ПРН, однак, потребує упорядкування в відповідностей ПРН загальним і фаховим компетентностям, визначених Стандартом вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. ОПП узгоджена за всіма якісними показниками підкритеріїв Критерію 1: 1.1, 1.2, 1.3 – повністю, 1.4 – частково.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОПП визначено у 240 кредитів, з них ВК складає 61 кредит, що відповідає 25,42 % і задовольняє вимогу Стандарту до кредитів для формування індивідуальної траєкторії навчання ЗВО. Практична підготовка складає 28 кредитів. ЕГ виявила факт розбіжності визначення кількості кредитів ЄКТС, які відводяться на освоєння обов'язкових компонент: 1) у ОПП 2021 р. загальний обсяг обов'язкових компонент складає 129 кредитів, а в Навчальному плані – обов'язкові навчальні дисципліни складають 126 годин; 2) в ОПП 2021 р. у Матрицях відповідності (Додатки В, Г) відсутні ОК 38-40: підготовка кваліфікаційної роботи, та кваліфікаційний іспит, а також їх забезпеченість ПРН, загальними та фаховими компетентностями; 3) мають місце розбіжності визначення атестації ЗВО: в НП вона представлена згідно Стандарту освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування за ОКР Бакалавр як кваліфікаційний екзаме́н та кваліфікаційна робота, а в ОПП – їм присвоєно статус освітніх компонентів та змінена редакція на ОК 38 Підготовка кваліфікаційної роботи та ОК 40 Атестація здобувачів вищої освіти, що є відхиленням від вимог Стандарту; 4) в ОПП ОК 28 має 3 кредити на викладання та навчання (табл.2.1), а в структурно-логічній схемі – вже 4 кредити (Додаток А), а в матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОПП не забезпечена ні ПРН, ні загальними та фаховими компетентностями (Додаток Г); Екзамени також віднесено до ОК39, але дана компонента відсутня в структурно-логічній схемі. Вибірковий аналіз окремих ОК на предмет відповідності Стандарту визначених ПРН і компетентностей, зокрема ОК21 Муніципальне право і управління (розробники Яременко О.І., Пилипенко Т.І.) (<https://is.gd/oGGh1>) виявив: 1) невідповідність зазначених у матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами освітньої програми (Додаток Г) та в робочій програмі дисципліни – відсутній ПРН 8, але додано ПРН7, якого не містить Додаток Г; 2) допущена хиба у визначенні переліку та забезпечення загальних і спеціальних (фахових) компетентностей: автори визначають ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК9, ЗК10, а відповідно Стандарту даним ПРН відповідають усі без виключення ЗК-1-13; відповідно автори визначають фахові компетентності СК1, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК10, СК10, а згідно Стандарту це мають бути теж усі без виключення СК1-СК11. Дані недоліки властиві і для інших ОК – ОК8, ОК37, тобто не є одиничними. Для уникнення подібних недоліків і збалансованості компетентностей у ОК Національне агентство рекомендує за кожною дисципліною визначати 3-5 ПРН. Виявлена ЕГ невідповідність класифікації ОК у навчальному плані та ОПП упродовж 2018-2021 рр. (ОК5 Філософія в ОПП та ЗПоЗ – у НП 2021 р.), що може свідчити про порушення проектування освітньої програми в частині відповідності змісту і структури ОПП і НП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ виявила розбіжність в проектуванні освітньої програми, що не сприяє її представленню як цілісної та узгодженої за змістом і шифрами: в НП – це поділ на два блоки: теоретична підготовка (з обов'язковими та вибірковими ОК) та практична підготовка, а в ОПП – три блоки: обов'язкові компоненти (з циклом загальної та професійної підготовки), вибіркові компоненти і практична підготовка. Графік освітнього процесу на 2021-2022 н.р., затверджений наказом ректором (№ 770д від 26.04.2021), на відміну від навчального плану, не відображає хід виконання практик, зокрема інформаційно-ознайомлювальної практики для 1 курсу) (<https://is.gd/UXrygS>). Зміст освітньої програми за переліком і змістом освітніх компонентів, які включені до освітньої програми, відповідає профілю спеціальності 281 публічне управління та адміністрування. Структурно-логічна схема освітнього процесу не дозволяє простежити логічний зв'язок ОК в межах усієї ОПП, а представлена у табл.2.2. Логічна послідовність компонентів ОПП лише частково відображає логічні міжпредметні зв'язки, оскільки відсутня зв'язаність ОК з огляду на пре- і постреквізити навчальної дисципліни. Відсутність у Силабусах навчальних дисциплін пререквізитів і постреквізитів не дозволяє з'ясувати логіку послідовності викладання ОК. На зустрічі з Гарантом (Зустріч 8), начальником навчально-методичного відділу (Зустріч 7), першим проректором з науково-педагогічної роботи (Зустріч 1) було отримано пояснення відповідальних, які зводяться до технічних помилок. ЕГ з'ясувала, що в ОПП серед переліку компонентів відсутні курсові роботи як окрема ОК, а в НП 2001 р. курсові роботи визначено за ОК11 Публічна служба в Україні та ОК23 Державне та регіональне управління. За результатами запиту надійшла протирічна інформація щодо курсових робіт із ОК29 Контролінг в публічному управлінні та з ОК Менеджмент, хоча така дисципліна відсутня в ОПП. Структурно-логічна схема освітнього процесу потребує перебудови та упорядкування.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту робочих програм і силабусів продемонстрував відповідність ОПП предметній області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». ЕГ вважає, що до циклу професійних дисциплін віднесено ОК, які не відповідають предметній області сфери публічного управління та адміністрування: ОК9 Безпека життєдіяльності та основи охорони праці, ОК13 Корпоративне управління, ОК27 Вибірче право, ОК27 Статистика. ЕГ підтверджує за результатами вивчення робочої програми ОК37 Переддипломна практика (Конотопенко О.П.) відповідність предметній області публічне управління та адміністрування (вказує мета, визначені ПРН та компетентності, тематика індивідуальних завдань). До недоліків відноситься: 1) завдання 1, яке не відповідає предметній сфері ПУА «1. Ознайомити ЗВО вищої освіти із основними положеннями організації вищої освіти в Україні, особливостями організації навчальної, науково-дослідницької, самостійної, виховної роботи, в т.ч. на базі ВДПУ»; 2) фокус змісту етапів практики зосереджено на підприємстві і не визначена сфера ПУА (Зміст 1 етапу, пов'язаний із діагностикою адміністративного управління підприємством); 3) невідповідність вибраних програмних результатів навчання установленим загальним і фаховим компетентностям (<https://is.gd/fHOzVG>). ОК та ВК дотичні темам кваліфікаційних робіт, визначених чітко в межах предметної області спеціальності 281, що підтвердили здобувачі Самоєнко Ярослав, Цюпра Тетяна під час зустрічі 3. Сформульовані в ОПП загальні та спеціальні компетентності та

програмні результати навчання відповідають спеціальності 281 і не містять перетинань або заміщень з інших спеціальностей. ЕГ рекомендує ввести до структури освітньої програми ОК Вступ до фаху як інтегровану дисципліну для поінформованості здобувачів про освітній процес, права та обов'язки здобувачів, академічну доброчесність, академічну мобільність тощо. Зміст освітньої програми в цілому відповідає предметній області, але потребує унормування і дотримання відповідностей ПРН загальним і фаховим компетентностям, визначених стандартом вищої освіти та усунення зауважень.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Проектування та реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувача регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у Педуніверситеті та Положенням про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін (додаткових спеціальностей, спеціалізацій) у Педуніверситеті (<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p7.pdf>); розміщено бланк заяви на вибір і вивчення вибіркових дисциплін (<https://is.gd/wsZeWZ>) та розклад занять для викладання вибіркових дисциплін (<https://is.gd/InSNIG>). Встановлено в процесі зустрічей із здобувачами та представниками студентського самоврядування (Зустрічі 3-4), що індивідуальна освітня траєкторія ЗВО реалізується: а) при обиранні вибіркових дисциплін (Валерія Горлей) та формування індивідуального плану навчання здобувача; б) пропозицій щодо внесення нових ОК (Круць Артем – ОК30 Психологія управління, ВК12 Антимонопольне управління, Пашко Вікторія – ОК10 Теорія організації; в) вибору тем курсових робіт і кваліфікаційної роботи (Рімша Юлія), студенти 4-го курсу Цюпра Тетяна, Самоєнко Ярослав під час інтерв'ю назвали свої теми кваліфікаційних робіт; г) пропозицій із заміни окремих ОК – ОК Електронне врядування – на ОК26 Електронне врядування та електронний документообіг – Шлянчак Олег, ОК Комп'ютерні технології в публічному управлінні та адмініструванні – на ОК15 Інформаційно-комунікаційні технології в публічному управлінні та адмініструванні (Рімша Юлія). З'ясовано, здобувачі реалізують в повній мірі право вільного вибору навчальних дисциплін, а саме 25,42%, що відповідає вимогам Стандарту. Перелік дисциплін, що пропонуються на вибір здобувачам, визначається кафедрами, НПП, робочою групою з урахуванням думок здобувачів та студентського самоврядування, стейкхолдерів, академічної спільноти і в термін до 1 квітня затверджується Вченою радою ВДПУ. В ЗВО реалізовано право реального вибору здобувачами навчальних дисциплін у спосіб: 1) оприлюднення на офіційному веб-сайті Педуніверситету навчальних та робочих навчальних програм дисциплін, силабусів запропонованих студентам для вільного вибору до 1 квітня; 2) інформування здобувачів про розміщення ВК здійснюється через кураторів, старост та має місце ознайомлення з переліком запропонованих дисциплін; 3) протягом 1-15 квітня проводяться презентації ВК, надання консультацій з боку НПП та гаранта програми (Зустріч 8); 4) здобувачі 1-3 курсів подають заяви затвердженого зразку про обрані ВК до 1 червня та до 2 вересня ті здобувачі, які вступили до університету; 5) формування груп для вивчення ВК; 6) внесення ВК до індивідуального навчального плану здобувача; 7) розклад занять за ВК (<https://is.gd/ZWe4Js>). У ЗВО функціонує повноцінна системи реалізації права обирати дисципліни та відсутні перешкоди на цьому, що підтвердили Зустрічі із здобувачами та представниками студентського самоврядування.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів дає можливість здобути фахові компетентності і реалізується за ОПП у спосіб: 1) проектування тих ОК, які формують спеціальні компетентності 2) визначення та проведення практик, орієнтованих на виконання завдань, надання послуг у сфері державного управління та місцевого самоврядування; 3) вибору форм і методів навчання і викладання з прикладним аспектом. ОПП містить необхідні види та кількість практично орієнтованих ОК, що дозволяють здобувачам освіти отримати практичні навички та фахові компетентності. У якості практично орієнтованих форм навчання здобувачі визначали моделювання ігрових ситуацій (ОК Конституційне право), рольові ігри (Грина Шевчук), технології проектного викладання (доц. Лапшин О.), тренінги, кейси (Зубар І.), самонавчання та сертифікати в DESPRO з набуття soft skills, написання спільних наукових статей зі студентами (О. Яременко), що підтверджено на Зустрічі 3 зі студентами та продемонстровано на Резервній зустрічі. Організація практики в ВДПУ регламентується Положенням про проведення практики (<https://is.gd/tXfwEf>). В ОПП виділено п'ять видів практики: Інформаційно-ознайомлювальна практика – 5 кредитів, 1 курс 2 семестр, Інформаційно-ознайомлювальна практика – 5 кредитів, 2 курс 3 семестр, Практика з інформаційних систем та технологій у публічному управлінні – 4 кредити, 2 курс 4 семестр, Практика в органах місцевого самоврядування – 4 кредити, 3 курс 6 семестр, Практика в органах публічної влади – 5 кредитів, 4 курс 7 семестр, переддипломна практика – 5 кредитів, 4 курс 8 семестр – всього 28 кредитів, що відображає практично орієнтовану спрямованість підготовки і визначає особливості ОПП. Наскрізна програма практики орієнтована на «планове й поетапне засвоєння студентами професійних і практичних навичок і застосування ... для професійної підготовки фахівців з публічного управління та адміністрування» (<https://is.gd/WV9jk2>). ОК Переддипломна практика потребує коригування завдань відповідно до її змісту та рівня вищої освіти. ЗВО під час зустрічі підтвердили проходження практик, а вибіркоче ознайомлення із звітами про практику (Пашко В., Сінчук В., Севергіна А., Цюпра Т.) показали їх відповідність визначеним завданням. Співпраця з роботодавцями реалізована при формулюванні цілей і завдань та змісту практичної підготовки (Герасим'юк К.), враховує останні тенденції розвитку ПУА, пов'язаної із демократизацією державного управління (Сітарський С.). ЕГ виявила невідповідність заявлених у наскрізній програмі практики та організації практики для заочної форми навчання ЗВО: у наказах ректора № 843с від 23.09.21 р. та № 843с від 24.09.2021 р. ЗВО денної форми навчання направляються на проходження практики з ОК Адміністративний

менеджмент з 29.09. по 31.10.2021 р., що ставить питання про достовірність приведеної у «Відомостях...» та ОПП інформації, адже в навчальному плані та ОПП даного виду практики не визначено (<https://is.gd/HAAMPN>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз силабусів показав, що окремий акцент на здобутті соціальних навичок відображений у навчальних дисциплінах філологічного та психологічного спрямування: ОК4 Українська мова (за професійним спрямуванням), ОК2 Іноземна мова для професійного спрямування, ОК30 Психологія управління, ОК22 Комунікації в публічному управлінні. ЗВО під час Зустрічі 3 та Зустрічі 4 з представниками студентського самоврядування підтвердили різні форми участі у набутті soft skills, що заявлені цілям ОПП: 1) участь у гуртках з розвитку цифрових компетентностей, (Шлянчак Олег), комунікативні навички та лідерські якості – Школа молодого управлінця при лабораторії місцевого самоврядування, участь у громадській раді при обласній раді (Драчук Аліна); виховання громадянських компетентностей через участь в акціях благодійної організації «Школа волонтерства», ГО «Гармонія» (інклюзія), спортивні змагання на факультеті, культурні заходи «Студентські забави» - студенти ОПП Публічне управління та адміністрування зайняли 2 місце по університету. Керівник відділу молодіжної політики і соціальної роботи (Зустріч 6 із представниками допоміжних) підтвердила системність і постійний характер заходів, спрямованих на розвиток соціальних навичок, у т.ч. стресостійкості. ЕГ встановила, що ЗВО є активними у набутті через самонавчання компетентностей із публічних виступів, підготовки презентацій доповідей на курсах, тренінгах, вебінарах, що засвідчують понад тридцять студентських свідоцтв, сертифікатів, дипломів учасників освітніх, наукових заходів <https://is.gd/Y9xMay>, однак, не визначена приналежність ЗВО саме до ОПП 281 Публічне управління та адміністрування. В ОПП не представлено ОК Фізичне виховання, що звужує можливості набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок та забезпечення ПРН7 і протирічить Наказу МОН №193 від 15.02.2021 про затвердження рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя-здорова нація» та створення в закладах освіти двох систем – фізичного виховання та спорту (<https://is.gd/pV7uJ9>).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Зміст освітньої програми частково враховує вимоги професійного стандарту на посади «Державний експерт директорату / генерального департаменту». Беручи до уваги наявний кадровий потенціал випускової кафедри, потужний рівень співпраці із стейкхолдерами з числа органів державної влади та органів місцевого самоврядування доцільним є запровадження під час наступного оновлення врахувати в ОПП вимоги професійного стандарту на посади «Державний експерт директорату / генерального департаменту» (<https://is.gd/ILU7Kp>).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОПП та окремих її компонентів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу. Теоретичне навчання складає за ОПП 115 тижнів та 28 тижнів практики. Аудиторне тижневе навантаження складає у: 1 семестрі – 26 год.; 2 семестрі – 22 год.; 3 семестрі – 29 год.; 4 семестрі – 26 год.; 5 семестрі – 28 год.; 6 семестрі – 29 год.; 7 семестрі – 24 год.; 8 семестрі – 20 год.). Визначено, що у НП 2021 р. для 1-4 курсів навчання канікули передбачено за графіком навчального процесу 8 тижнів у липні-серпні, тобто теоретичне навчання та навчальний процес за документом триває з вересня по червень безперервно. ЗВО під час зустрічі 3 повідомили, що канікули у січні тривають 2 тижні. Дану інформацію підтверджує затверджений ректором графік навчального процесу на 2021-2022 н.р. Має місце порушення алгоритму проектування ОПП, за якого на підставі розробленої ОПП формується навчальний план підготовки бакалавра за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. ЕГ з'ясувала, що на виконання курсових робіт з ОК11 Публічна служба в Україні та ОК23 Державне і регіональне управління в табл.2.1. ОПП та НП не передбачено виділення обсягу кредитів – розподіл аудиторних годин і самостійної роботи вичерпує повністю кількість виділених на навчальну дисципліну кредитів: по ОК11 з 210 год загального обсягу 56 год. виділяється на аудиторні години, а 64 год. на самостійну роботу; по ОК23 - 240 год. загального фонду розподіляється на 112 аудиторних годин і 128 годин для самостійної роботи. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Втім удосконалення потребує форматування та приведення до відповідності графіку освітнього процесу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОПП спроектована з урахуванням низки аспектів: відповідності змісту програми предметній області спеціальності 281 та формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом забезпечення індивідуального вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі 25,42 %, внесення нових ОК та оновлення існуючих навчальних дисциплін, вибору тем курсових робіт і кваліфікаційної роботи та прямого впливу на формування індивідуальної траєкторії з боку ЗВО, яка є членом робочої групи ОПП. Реалізація ОПП відображає урізноманітнення форм і методів набуття навичок soft skills, серед яких лідерські якості та організаційні здібності, громадянські компетентні та здатності до самонавчання та розвитку, цифрові компетентності ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Проектування освітньої програми здійснено без врахування послідовності та відповідності між ОПП та навчальним планом, що проявилось у різновизначеності ОК і ВК; розбіжності графіку навчального процесу із його реальною реалізацією за даною ОПП. Дані невідповідності негативно вплинули та унеможливили валідну побудову структурно-логічної схеми освітнього процесу. За окремими ОК мають місце невідповідності ПРН і загальних та спеціальних компетентностей, що потребує упорядкування згідно вимог Стандарту. Виявлено розбіжності у щодо валідності найменувань практик, курсових робіт, визначення академічного часу на їх виконання. ЕГ рекомендує 1) перебудову та упорядкування структурно-логічної схеми освітнього процесу; 2) упровадження ОК Фізичне виховання у ОПП на вимогу Наказу МОН №193 від 15.02.2021 Про затвердження рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя-здорова нація»; 3) імплементацію до ОПП навчальної дисципліни «Вступ до фаху».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2. Враховуючи сильні сторони освітньої програми, повну узгодженість за критеріями 2.3, 2.4, 2.6, приймаючи до уваги недоліки, що містяться у підкритеріях: 2.1. - розбіжності визначення кількості кредитів ЕКТС, які відводяться на освоєння обов'язкових компонент; вибірковий аналіз окремих ОК за ПРН і компетентностями виявив відхилення у відповідності Стандарту; структурно-логічна схема представлена гіпертрофовано та містить неузгодженості з ОПП по окремих ОК по кредитам; має місце невідповідність класифікації ОК у навчальному плані та ОПП протягом 2018-2021 рр.; 2.2. - розбіжність в проектуванні освітньої програми – 2 і 3 блоки в НП та ОПП; запропонована структурно-логічна схема не дозволяє визначити логічні міжпредметні зв'язки в ОПП; неузгодженості по курсовим роботам – запланованими за одними ОК, а виконаними за іншими ОК; 2.5. - невідповідність заявлених у наскрізній програмі практики та організації практики для заочної форми навчання ЗВО; наказах ректора № 843с від 23.09.21 р. та № 843с від 24.09.2021 р. про направлення ЗВО денної форми навчання на проходження практики з адміністративного менеджменту, яка відсутня в ОПП та НП; 2.8. - в ОПП та НП на виконання курсових робіт з ОК11 Публічна служба в Україні та ОК23 Державне і регіональне управління не передбачено виділення обсягу годин (кредитів). Часткова узгодженість підкритеріїв Критерію 2 може бути швидко усунена інституційним середовищем ОПП, гарантом і робочою групою, роботодавцями, представниками організацій публічного сектора, які взаємодіють з профільною кафедрою та чітко визначають перспективи розвитку ОПП і обґрунтовують напрямки її вдосконалення.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На офіційному веб-сайті ВДПУ в розділі «Абітурієнту» <https://is.gd/jrsPkg> оприлюднено: Положення про Приймальну комісію у 2021 році (<https://is.gd/PtMrvP>); правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2022 році (<https://is.gd/EJTJpH>); перелік документів, необхідних для вступу (<https://is.gd/FAwee5>); перелік конкурсних предметів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти (вступних іспитів) для допуску до участі в конкурсі до ВДПУ за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» у 2021 році, вартість навчання (<https://is.gd/g6hfgV>); програма фахового вступного випробування для вступників на навчання для

здобуття ОС бакалавр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») (<https://is.gd/iNYyf5>). Усі документи щодо вступу є зрозумілими, відповідають чинному законодавству, не містять дискримінаційних положень. Під час вступу абітурієнтам надається допомога, зокрема, для абітурієнтів є можливість в стінах університету зареєструвати кабінет вступника та отримати потрібну інформацію щодо подальших дій, відвідати екскурсію університетом. Відсутній окремий розклад роботи приймальної комісії (<https://is.gd/jSJVKb>). Студентка першого курсу (Шевчук Ірина, Зустріч 3 зі здобувачами) під час зустрічі підтвердила інформацію про підтримку працівників приймальної комісії з усіх питань щодо оформлення документів та реєстрації кабінету вступника. Інтерв'ювання відповідального секретаря Голови приймальної комісії (Рогач В.В, Зустріч 6) показало обізнаність ним в законодавчій частині вступної кампанії та ініціативність в допомозі абітурієнтам.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Перелік конкурсних предметів у сертифікаті УЦОЯО для допуску до участі в конкурсі затверджено у правилах прийому (<https://is.gd/jrsPkg>). У 2021 році для вступу на навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» могли вступити абітурієнти з сертифікатами: 1. Українська мова та література (k=0.30) 2. Математика (k=0.30) 3. Історія України/Біологія/Географія/Іноземна мова /Хімія/Фізика (k=0.30) (<https://is.gd/g6hfgV>). Також в документі зазначено, що розрахунок конкурсного балу для вступу повинен бути не менше 140 балів. Зазначимо, що за небюджетною формою навчання потрібні наступні сертифікати: 1. Українська мова та література (k=0.30) 2. Історія України (k=0.30) 3. Математика/Біологія/Географія/Іноземна мова /Хімія/Фізика (k=0.30) (<https://inlnk.ru/571xgx>). Державне замовлення за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у 2021 році за денною формою затверджено на 1 особу (Шевчук Ірина, Зустріч 3) (<https://is.gd/gcWHQ2>). На основі Положення про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці особам, які здобули повну загальну середню освіту або освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) молодшого спеціаліста (<https://is.gd/iNYyf5>) дозволяється перезарахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначено стандартом вищої освіти (120 кредитів із спеціальності 281, 60 кредитів для інших галузей). Але за даною ОПП таких випадків не було виявлено ні за основою ОКР молодшого спеціаліста, ні за ОС молодшого бакалавра (підтверджено на Зустріч із здобувачами та гарантом). Правила прийому на навчання за даною ОПП в цілому враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, знаходяться у вільному доступі на сайті університету: Положення про академічну мобільність студентів (<https://is.gd/Or8m9F>), Положення про критерії оцінювання знань і вмінь студентів ([p2.pdf](https://vsru.edu.ua/p2.pdf) (vsru.edu.ua)); Положення про процедуру визнання результатів навчання, отриманих під час навчання за іншими освітніми програмами ([vz_rez.pdf](https://vsru.edu.ua/vz_rez.pdf) (vsru.edu.ua)). Положення про використання європейської кредитної трансфернонакопичувальної системи (<https://is.gd/rSr1K2>). Правила чіткі, доступні і зрозумілі, що підтвердили під час інтерв'ювання на зустрічі з студентки Рімша Юлія та Драчук Аліна. Круць Артем, студент 2 курсу, під час Зустрічі 3 зазначив, що студенти обізнані про академічну мобільність та академічну доброчесність. Під час Зустрічі 6 керівник Науково-практичного центру медіації і права Мельничук Ольга Федорівна розповіла про проведені тренінги про академічну мобільність та академічну доброчесність. Під час онлайн зустрічі не було виявлено осіб, яким вже перезараховували оцінки, але здобувачі ознайомлені з такою можливістю.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення “Про визнання результатів навчання, отриманих під час навчання за іншими освітніми програмами чи в інших закладах вищої освіти, у неформальній освіті, та трансферт кредитів ЄКТС Вінницького державного педагогічного університету” знаходиться у вільному доступі (<https://is.gd/WO7tRY>). Спочатку здобувачу треба звернутися до декана факультету з письмовою заявою про трансферт кредитів. До заяви треба додати копії документів, які підтверджують результати навчання (формальна освіта - диплом, академічна довідка), неформальна освіта - сертифікат, свідоцтво). За розпорядженням декана створюється комісія, яка в триденний строк повинна надати мотивований висновок. Якщо висновок позитивний, декан подає службову записку на ім'я проректора з науково-педагогічної роботи розглянути перезарахування кредитів. За результатом розгляду службової записки видається наказ ВДПУ, за яким потім декан факультету повинен виставити відповідну оцінку в залікову книжку. Під час онлайн Зустрічі 2 з викладачами було визначено, що вони ознайомлені з даним документом, але за даною ОПП випадків визнання результатів навчання, отриманих під час навчання за іншими освітніми програмами чи в інших

зкладах вищої освіти, у неформальній освіті у здобувачів не було, що було підтверджено під час Зустрічі 3 із здобувачами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивною практикою в даній ОПП за Критерієм 3 є діяльність Консультативного центру при Приймальній комісії, співробітники якого допомагають абітурієнтам в організаційних, інформаційних, технічних питаннях щодо реєстрації кабінету вступника, подачі документів (Шевчук Ірина, Зустріч 3). Загальна доступність інформаційної бази для усіх категорій абітурієнтів та здобувачів. Рівноправні угоди про співпрацю з іншими українськими та зарубіжними університетами. Чіткість та доступність інформації щодо доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Інформація за критерієм знаходиться в різних блоках сайту та є розпорошена, що може погіршувати результати пошуку абітурієнтів. Здобувачі недостатньо поінформовані щодо процедур і порядку визнання результатів неформальної освіти. Академічна мобільність за даною ОПП не проявляється. ЕГ рекомендує започаткувати практичне впровадження визнання результатів неформальної освіти та застосування академічної мобільності серед здобувачів за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Документація щодо правил прийому за ОПП є чіткою, зрозумілою та доступною для всіх учасників вступної кампанії, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу, але випадки реалізації відсутні. ОПП та освітня діяльність відповідає Критерію 3. (повна узгодженість за підкритерієм 3.1, 3.2 та 3.3, а також частково 3.4.) з недоліками, що не є суттєвими (відсутня практика визначення результатів неформальної освіти). Отже, протягом акредитаційної експертизи недоліків за Критерієм 3, які б заважали реалізації ОПП, ЕГ виявлено не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання у ВДПУ регламентовані положенням про освітній процес відповідно до п.3 (<https://is.gd/jyGeFM>). Досягненню цілей ОПП сприяє поєднання традиційних (лекції, практичні заняття, семінари, самостійна, лабораторна робота) та інтерактивних форм і методів навчання (проектне навчання, кейс-стади, вебінари, робота в малих групах, вирішення ситуаційних завдань, мозковий штурм, дерево рішень, наочні методи (презентація в Power Point) тощо). Урізноманітнення методів навчання за програмою має позитивну практику і є системним: 1) для досягнення ПРН16, ПРН11-13, ПРН4-6, ПРН1 використовується рольові дії, імітування, використання банків візуального супроводження, що активізує здобувачів та відповідає вимогам студентоцентрованого підходу; 2) для ПРН16, ПРН14, ПРН12, ПРН5 - елементи логічних тренінгових занять, метод доведення, аргументації під час викладання в межах ОК8-10; 3) для ПРН11-16, ПРН4-5, ПРН1 при організації самостійної роботи - частково-пошукові (евристичні) методи навчання; 4) для ПРН11, ПРН3, ПРН1 - різнорівневі професійно-орієнтовані тексти, мовне портфоліо тощо. Практична спрямованість даної ОПП дозволяє при вивченні практичного досвіду публічно-управлінської діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування, виконанні індивідуального завдання, письмового звіту, захисту звіту з практики досягти ПРН прикладного характеру (ПРН8-ПРН16). Підтверджено використання інформаційного освітнього середовища ВДПУ, новітніх інформаційних технологій та комп'ютерних засобів навчання (платформи LMS Collaborator, мультимедійних) (Резервна зустріч, Огляд МТБ). У робочих навчальних програмах та силабусах дисциплін, які знаходяться у вільному

доступні на сайті кафедри (<https://is.gd/xd5lff>), зазначено деталізацію методів навчання в залежності від змісту та ПРН за кожною ОК з врахуванням принципу академічної свободи при виборі найкращих практик викладання. Вільне володіння платформою LMS Collaborator було продемонстровано студентками Рімшею Ю. та Горняк Б. під час резервної зустрічі. Підтверджено залучення роботодавців (Кривешко В.С., Ратушна А.П., Каменчук Т.Д., Герасимюк К.Х.) до проведення «гостьових» лекцій (Зустріч 5). Інтерв'ювання студентів підтвердило ефективність використання обраних НПП методів навчання (ігрових «Світ громад», тренінгових з використанням інтерактивних технологій) задля досягнення цілей та ПРН. Результати опитування бакалаврів (83 з 92) у II семестрі 2020-2021 рр. свідчать про те, що 94% здобувачів задоволені інноваційністю методів викладання, не задоволені 3,6 % (<https://is.gd/3EYjm4>). Інтереси здобувачів щодо вибору методу електронного навчання (Google Classroom, Google Meet, Zoom) враховуються під час усного опитування на початку кожного курсу, під час зустрічей або спілкування (Viber, Telegramm) з куратором, викладачами, деканом. Форми та методи навчання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За даною ОПП існує декілька форм подання інформації щодо цілей, змісту та ПРН порядку та критеріїв оцінювання: 1) сайт кафедри (<https://is.gd/xd5lff>); 2) надання відповідної інформації викладачами на початку роботи з групою на першому занятті; 3) у дистанційному форматі за допомогою платформи LMS Collaborator та з використанням соціальних мереж, а саме група Viber (Лапшин С.А.). Зустріч ЕГ із здобувачами та НПП (Зустріч 2,3) підтверджує достовірність наданої інформації. Опитування студентів за даною ОПП, що проводилося у II семестрі 2020-2021 рр. встановило, що 86,75% здобувачів отримують своєчасно дану інформацію на першій лекції (практичному занятті). Розподіл балів та деталізовані критерії оцінювання наведено у всіх робочих програмах ОК циклу професійної та загальної підготовки. Критерії оцінювання вибіркових компонент представлено у силабусах у вільному доступі на сайті кафедри. Існує практика організації презентацій дисциплін вибіркового циклу (Яременко О.І.). Детальна інформація щодо загальноуніверситетських вибіркових дисциплін доступна здобувачам на сайті (<https://is.gd/oHMMZE>) та містить компетентності, ПРН, методи та критерії оцінювання. На організаційних зустрічах з куратором проводиться консультування та здійснюється зворотній зв'язок щодо зрозумілості критеріїв оцінювання та вибору ОК (Лапшин С.А.). На сайті ВДПУ доступно наступні нормативні акти: Положення про освітній процес, п.4 (<https://is.gd/jyGeFM>), Положення про порядок проведення ректорських контрольних робіт у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/29dAX3>), Положення про організацію самостійної роботи студентів (<https://is.gd/JuxV55>), Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/bKEyLC>). Інформування студентів активно відбувається за допомогою Медіа-центру та соціальних мереж, а саме через сторінку Факультету права, публічного управління та адміністрування ВДПУ у Facebook (<https://is.gd/unO1zT>). Про доцільність створення власної сторінки кафедри ПУА для здобувачів у мережі Facebook було з'ясовано під час Зустрічі 6 з представниками допоміжних структурних підрозділів (Добжанська М.Є., керівник університетського Медіа-центру).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Про активне поєднання навчання та досліджень відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей ОПП свідчить перелік публікацій здобувачів (<https://is.gd/WvhXf8>). В період 2019-2021 рр. студентами особисто та спільно з викладачами видано 40 публікацій (тези доповідей, статті). На першому курсі під час викладання ОК 12 проф. Лазор О.Д. надається інформація про можливості навчатися та займатися науковими дослідженнями (Зустріч 2). Під час реалізації ОПП здобувачами виконується написання та захист ІНДЗ у вигляді презентації власних наукових досліджень при вивченні ОК1, ОК3, ОК8-10, ОК12-14, ОК16, ОК18-20, ОК23-24, ОК26, ОК29-31. З метою запровадження у навчальному процесі елементів науково-дослідної роботи студенти виконують завдання лабораторних робіт (ОК15, ОК9). Процес спостереження та пошук власних висновків відбувається під час підготовки здобувачами курсової та кваліфікаційної роботи (<https://is.gd/bKEyLC>). Для розвитку пізнавальних навичок у здобувачів та вмінні знаходити варіанти вирішення проблем, викладачами застосовується метод проектного навчання, наприклад, розробка індивідуальних проектів для вирішення проблем ОТГ за допомогою антикризової стратегії (ст.викл. Зубар І.В., доц. Лапшин С.А. Резервна зустріч). Про наукові інтереси здобувачів викладачі дізнаються під час практичних занять з метою вибору майбутньої конкурентної тематики КР, які зможуть у подальшому приймати участь у конкурсах на Всеукраїнському рівні (доц. Юник І.Г.) Здобувачі приймають участь у наукових, науково-практичних конференціях, «круглих столах», результатами яких є відповідні публікації (<https://is.gd/dCqj1i>). Наукові праці здобувачів мають можливість безкоштовно друкувати у «Віснику студентського наукового товариства факультету історії, права і публічного управління» та у студентському збірнику «Школа молодого науковця» (<https://is.gd/bJqpWz>). З 2022 року кафедра публічного управління та адміністрування забезпечує видання збірника наукових праць «Публічне управління і право: історія, теорія, практика» (свідоцтво КВ №24837-14777Р), що також відкриває додаткові можливості для здобувачів. На сайті факультету розміщені запрошення для участі у науково-практичних конференціях різного рівня. Студентам надається інформація щодо можливостей публікації наукових праць через соц.мережі, а саме на сторінці факультету Facebook (<https://is.gd/unO1zT>). Забезпеченню поєднання навчання і досліджень сприяє організаційна складова кафедри ПУА Навчально-науковий центр правових проблем інформаційного розвитку та публічного управління

(<https://is.gd/zRyEyW>) та Науково-дослідна лабораторія «Центр економіко-правових проблем публічного управління» (<https://is.gd/htgaAS>), до складу якої входять здобувачі. Поряд з цим у ВДПУ та, зокрема, на факультеті Права, публічного управління та адміністрування діє наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ВДПУ (<https://is.gd/wT2RNv>), яке також сприяє залученню студентів до наукової діяльності.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Дана освітня програма започаткована у 2018 році. У зв'язку з започаткуванням відповідного стандарту відбулося її оновлення вже у 2019 році. Перед початком кожного навчального року у червні місяці під час засідань кафедри відбувається обговорення та затвердження навчальних програм дисциплін та наскрізних програм практик (Протокол №11 від 6.06.2018, протокол №14 від 16.06.2020, протокол №11 від 18.06.2020) та приймаються відповідні пропозиції щодо удосконалення ОПП, які не конкретизуються та не відображаються у рішеннях. Під час зустрічі з викладачами (Зустріч 2) підтверджено обговорення перед початком кожного навчального року наповненості як платформи LMS Collaborator навчальними матеріалами (Лапшин С.А.), так і оновлення робочих програм дисциплін (Яременко О.І.). Опитування здобувачів показало: 94 % респондентів вважають, що викладачі оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі (<https://is.gd/3EYjm4>). Процес оновлення освітніх компонентів ОПП «Публічне управління та адміністрування» регламентується Положенням про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову, освітньо-творчу) програму у ВДПУ (<https://is.gd/Lo7LpJ>) та Положенням про Центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ВДПУ (<https://is.gd/GSMxsc>). Група забезпечення даної ОПП активно займаються науковою діяльністю та оновлює зміст освіти на основі власних наукових досліджень, що знайшло відображення у списку основної рекомендованої літератури (<https://is.gd/Z9A98M>, <https://is.gd/rv7Ttg>). Результатами наукової діяльності є публікації у збірниках, які включено до наукометричних баз Scopus або Web of Science та посібники групи викладачів за останні роки: Кононенко В., Вальчук О. Права та свободи людини і громадянина: Навчальний посібник (конспект лекцій). – Вінниця: ТОВ «Друк», 2021. – 184 с., Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. пос. К.: Ліра-К, 2020. 268 с., Лазор О. Д., Лазор О. Я., Яременко О. І., Юник І. Г. та ін. Публічне управління та адміністрування : українсько-польський словник термінів : навч.-наук. видання. Київ : Ліра-К, 2021. 368 с., Зубар І.В., Яременко О.І., Онищук Ю.В. Перспективи розвитку земельних відносин фермерських господарств в умовах децентралізації публічної влади в Україні: Монографія, Вінниця: РВВ ВДПУ, 2021. 247 с. Оновленню змісту освіти сприяє науково-дослідна робота викладачів. Поряд з цим НПП активно вивчають кращі практики під час участі у міжнародних проєктах та стажуванні у закордонних ЗВО (Університет Еразма, Амстердамський університет, Антверпенський університет Яременко О.І.; Краківський університет економіки Кононенко В.В.; Куявський університет у Влоцлавеку Лазор О.Я., Лазор О.Д.; Університет суспільних наук, Мельник І.М.), що також впливає на удосконалення робочих програм ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

На кафедрі ПУА виконується науково-дослідна робота за темою «Теоретико-методологічні засади функціонування права та публічного управління в умовах глобалізації та цифровізації суспільних інститутів», в рамках якої відбуваються наукові дослідження, що є підґрунтям для оновлення навчально-методичних матеріалів освітніх компонент за даною ОПП. До реалізації НДР задіяні здобувачі, які мають відповідні публікації, в тому числі із НПП кафедри: Арутюнян Т., Габрійчук Я., Волосенко А., Пашко В., Котигорох А., Маруняк Б. Викладачі кафедри задіяні в роботі ПУА Навчально-науковий центр правових проблем інформаційного розвитку та публічного управління та в роботі Науково-дослідної лабораторії «Центру економіко-правових проблем публічного управління». На сайті ВДПУ створено сервіс, що відображає присутність і результативність кожного викладача у наукометричних базах Scopus, WoS, Google Scholar, а також ORCID ID. За останні роки мають публікації у виданнях, що індексуються базами SCOPUS або Web of Science: Яременко О.І., Кононенко В.В., Мельник І.М., Годлевська В.Ю., Кізім С.С., Онищук Ю.В., Петрова А.І., Галаган М.О. Викладачі, які забезпечують ОПП за спеціальністю 281 в аспекті інтернаціоналізації діяльності ВДПУ та з метою ознайомлення здобувачів із світовими науковими здобутками, пройшли стажування у закордонних ЗВО, наприклад у Польщі (Кононенко В.В., Лазор О.Д., Лазор О.Я., Кізім С.С., Мельник І.М., Петрова А.І.), Нідерландах, Бельгії (Яременко О.І.), Швеції, Іспанії (Кузьмінець Н.П.) та ін. Мельник І.М у серпні 2021 р. присвоєно кваліфікацію Міжнародного викладача/старшого дослідника після міжнародно-наукового стажування у Дубаї, Римі, Нью-Йорку, Єрусалимі, Пекіні. Галаган М.О. у травні 2021 р. отримала сертифікат рівня B2. Відповідні сертифікати представлено на веб-сторінках НПП (<https://is.gd/YSDRwu>). На базі ВДПУ створено гурток «Ділова польська мова в публічному управлінні» та курси англійської мови. Міжнародна мобільність та питання інтернаціоналізації діяльності регламентовані Положенням про академічну мобільність студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/Or8m9F>), Положенням про відділ міжнародних зв'язків Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/BolCnG>). Незважаючи на значну кількість угод із зарубіжними закладами освіти та обізнаності студентів щодо можливостей здобути диплом Європейського зразку, або подвійний диплом, на зустрічі зі студентами (Зустріч 3) не було підтверджено участь здобувачів за даною ОПП у програмах з академічної мобільності. Це свідчить про потенціал розвитку та удосконалення ОПП за даним напрямком.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Потужний склад групи забезпечення з постійним підвищенням кваліфікації, регулярним впровадженням результатів науково-дослідної діяльності та науково-методичними напрацюваннями дозволяє ефективно впроваджувати інтерактивні форми та методи навчання, в освітній процес, а саме, проектне навчання, кейс-стаді, вебінари, робота в малих групах, рольові та ділові ігри, вирішення ситуаційних завдань, мозковий штурм, дерево рішень, складання портфоліо тощо. Спільні публікації викладачів та студентів, участь у школі молодого науковця, наукових комунікативних заходах, наявність науково-дослідної лабораторії забезпечує поєднання навчання та досліджень. Сучасне технічне оснащення аудиторного фонду, можливостей освітнього простору «Освітній Хаб», використання навчальної платформи LMS Collaborator та програмних продуктів Google сприяє використанню інноваційних методів та форм навчання, які дозволяють здобувачам досягти заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання та повністю відповідає вимогам студентоцентрованого підходу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недостатній рівень участі здобувачів у програмах академічної мобільності. Рекомендовано за умовами нормалізації карантинної ситуації посилення поінформованості та зацікавленості здобувачів щодо міжнародних програм з академічної мобільності. Доцільним є створення сторінки кафедри ПУА у соціальних мережах, зокрема, Facebook.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Для забезпечення досягнення цілей та програмних результатів навчання за освітньою програмою НПП використовують поєднання традиційних форм і методів із ігровими, рольовими діями, імітуванням, використанням банків візуального супроводження за рахунок можливостей освітнього простору ВДПУ, що сприяє мотивуванню здобувачів та повністю відповідає вимогам студентоцентрованого підходу. Зразковим є практична спрямованість даної ОПП, що дозволяє досягти низькі ПРН прикладного характеру (ПРН8-ПРН16), залучення роботодавців до проведення «гостьових» лекцій. Задля забезпечення своєчасної інформованості щодо цілей, змісту та ПРН порядку та критеріїв оцінювання здобувачам надаються відповідні повідомлення у різних форматах, а саме через сайт кафедри під час зустрічей безпосередньо зі студентами, у дистанційному форматі за допомогою платформи LMS Collaborator та з використанням соціальних мереж. Активне поєднання навчання та досліджень реалізується під час виконання та захист здобувачами з більшості ОК індивідуальних науково-дослідних завдань, залученість студентів до участі у наукових, науково-практичних конференціях, «круглих столах», результатами чого є спільні публікації з викладачами. Стажування НПП, які забезпечують ОПП у закордонних ЗВО надає можливість ознайомлення здобувачів із світовими науковими здобутками. Повна узгодженість з вимогами підкритеріїв 4.1, 4.2, 4.3, 4.4. Потребує подальшої роботи визначення напрямків підвищення зацікавленості здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності та її реалізації в рамках даної ОПП за підкритерієм 4.5, що не є суттєвим зауваженням.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Для оцінювання навчальних досягнень за програмою використовують такі види контролю: діагностичний, поточний, підсумковий, а також ректорські контрольні роботи, що відповідає встановленим у ЗВО вимогам (п. 4.2 Положення про організацію освітнього процесу (<https://vspu.edu.ua/content/position/p114.pdf>)). Діагностичний контроль проводиться у формі вхідного контролю з навчальної дисципліни. За результатами діагностичного контролю можливе коригування освітнього процесу. ЕГ зясувала, що в протоколах засідань випускової кафедри рішення з цього питання відсутні. Поточний контроль за ОК проводять НПП у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів під час обговорення, тестів, колоквиумів, а також в умовах дистанційної освіти - у формі підготовки презентацій (проф. Лазор О.Д., проф. Лазор О.Я.), комп'ютерного тестування. Контрольні заходи, їх зміст і критерії оцінювання здобувачів, які відображені у Силабусах, робочих програмах ОК, матриці відповідності ПРН, формах і методах навчання, викладених у «Відомостях до самооцінювання», є повними, чіткими, зрозумілими, валідними та вчасно оприлюдненими. Аналіз ОПП засвідчив, що кількість іспитів і заліків у семестрі не перевищує рекомендованої (не більше 4 іспитів і не більше 8 заходів

контролю). В робочих програмах (ОК11 Публічна служба в Україні (Лапшин С.А.) передбачено п.11. Критерії та методи оцінювання, за яким здійснюється нарахування балів здобувачеві за успішність (<https://is.gd/KEutWg>), про що здобувачам повідомляється на першому занятті з курсу. В умовах Covid-19 здобувачі знайомляться з критеріями оцінювання за допомогою дистанційної платформи LMS Collaborator, через соціальні мережі, Viber (Зустріч 3,4). Під час зустрічі з здобувачі підтвердили розуміння ними критеріїв оцінювання та дотримання встановлених правил під час контрольних заходів (Артем Круць, Ірина Шевчук). Це підтверджено також відсутністю скарг щодо критеріїв і процедур перевірки досягнень програмних результатів навчання. Організація освітнього процесу спроектована таким чином, що результати поточного контролю (поточна успішність) є підставою для виставлення заліку, а також враховуються викладачами при виставленні підсумкової екзаменаційної оцінки (балів) з даної дисципліни. Ректорські контрольні роботи як діагностична форма контролю знань у поточному семестрі не проводилися (Зустріч 8). ЕГ визнає, що зазначені критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення здобувачем результатів навчання. З'ясовано, що інформація, отримана НПП при поточному контролі знань, не використовувалася для коригування методів і засобів навчання та вдосконалення ОПП (аналіз протоколів засідань кафедри та вченої ради факультету).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів у формі кваліфікаційного екзамену та кваліфікаційної роботи здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у відповідності до вимог Стандарту (<https://is.gd/nYtyGs>). Для здобувачів 2022 року випуску буде запроваджено публічний захист кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. У ВДПУ унормовано контрольні заходи та систему оцінювання при проведенні атестації ЗВО, затверджено «Порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти з використанням технологій дистанційного навчання у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського» (<https://is.gd/59Y8IH>). Зайвим видається норма, що «Цифровий запис процесу захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт має зберігатися в деканаті/дирекції протягом не менше одного року», оскільки роботи підлягають оприлюдненню шляхом розміщення у репозитарію ВДПУ. НПП Кононенко В.В., Лапшин А.С., Пилипенко Т.І. розроблено методичні рекомендації для підготовки та захисту кваліфікаційних робіт для здобувачів денної та заочної форми навчання зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування з вимогами до академічної доброчесності, з критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи, але відсутніми є орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт, приклади оформлення реферату, ілюстративного матеріалу, а зразки оформлення в додатках плану, літератури приведено за іншою спеціальністю (матеріали надані за запитом ЕГ). Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є визначеними й доступними для всіх учасників освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу (<https://is.gd/jyGeFM>), Положення про порядок проведення ректорських контрольних робіт (<https://is.gd/XaKEgd>), Критерії оцінювання знань і умінь студентів (<https://is.gd/KEutWg>), Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для атестації осіб, які здобувають ступінь бакалавра та магістра (<https://is.gd/qPv6Pg>). Положення про порядок оцінювання знань здобувачів містять повну інформацію про організацію контрольних заходів та вимоги до її дотримання здобувачами, шкалу оцінювання знань, відповідності вимог до отриманої оцінки, порядок перескладання іспиту у випадку апеляції. Здобувачі даної ОПП задоволені навчанням, випадків оскарження результатів не було (Зустріч 3). На Зустрічі 2 з НПП з'ясовано, що викладачі оцінюють якість знань здобувачів за 100-бальною шкалою, підсумкова оцінка з дисципліни виставляється на національною та європейською системою, розподіл отриманих балів варіюється від задовольно до відмінно. Однак, чітко не визначено в робочих програмах ОК яким чином в умовах дистанційного навчання оцінювалися виконання творчих проектів, кейсів, конкурсних робіт, презентацій, інших видів самостійної роботи. Об'єктивність екзаменаторів перевіряється шляхом анонімного опитування здобувачів (<https://is.gd/soUDcl>). Право оскарження результатів контрольних заходів ЗВО передбачено Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для атестації осіб, які здобувають ступінь бакалавра та магістра (<https://is.gd/JgkPlp>). Під час зустрічі із здобувачами (Зустріч 3) та студентським самоврядуванням (Зустріч 4) підтверджена обізнаність ЗВО з порядком оскарження результатів контрольних заходів, порядком їх повторного проходження та з'ясовано, що на програмі подібних проявів не траплялося.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність

(насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

З'ясовано, що забезпечення академічної доброчесності у ВДПУ охоплює: 1) політику, стандарти та внутрішню нормативну базу - Положення про дотримання академічної доброчесності НПП та ЗВО (<https://is.gd/3daVio>), Положення про організацію освітнього процесу, який визначає мету контролю та оцінювання якості як забезпечення прозорості оцінювання, створення рівних можливостей і запобігання конфліктним ситуаціям (п.4.); Урегульовано процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів до та під час виконання контрольних заходів, у т.ч. списування або з використанням незатверджених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги тощо, регулювання більше п'яти різних ситуацій щодо забезпечення прозорості оцінювання, створення рівних можливостей і запобігання конфліктним ситуаціям; 2) інформаційно-технологічні засоби: Уманець В., начальник відділу технічних засобів повідомив, що з метою дотримання доброчесності підлягають обов'язковій перевірці на антиплагіат конкурсні наукові роботи, курсові роботи, наукові статті здобувачів з використанням програмних продуктів «Unicheck» або/та «Strikeplagiarism» (Зустріч 7). Академічна доброчесність імплементована у внутрішню культуру якості у формах: 1) Гарант освітньої програми проходив неодноразове підвищення кваліфікації з питань інтелектуальної власності (сертифікат), а проф. Кононенко В.В. - курс з академічної доброчесності (60 год, 2 кредити, сертифікат); 2) в ОК12 Основи наукових досліджень у сфері ПУА доводяться вимоги до коректного використання інформації з інших джерел та правил опису джерел та оформлення цитувань; 3) здобувачі Цюпра Т., Шевчук І. взяли участь 16.02.2021р. у семінарі УкрІНТЕІ «Академічна доброчесність. Інституціональна система підтримки академічної доброчесності та «антиплагіатні сервіси». Поширена практика популяризації серед здобувачів дотримання правил академічної доброчесності: організація керівником Науково-практичного центру медіації та права Мельничук О., директором бібліотеки Білоус В. 1-8 жовтня 2021 р. тренінгів для ЗВО спеціальності ПУА з метою протидії академічному плагіату та впровадження політики доброчесності. Ефективність технологічних рішень, що їх ЗВО використовує з метою запобігання та протидії проявам академічної недоброчесності, ЕГ визнає достатньою. ЕГ констатує наявність у ЗВО політики «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності, втілена в інституційну культуру та підкріплена відповідними процедурами та інституційними практиками.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивна практика – нормативна забезпеченість правил проведення контрольних заходів є визначеними й доступними для всіх учасників освітнього процесу, яка регламентує форми контрольних заходів та критерії оцінювання, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів та політику доброчесності - Положення про організацію освітнього процесу, Положення про порядок проведення ректорських контрольних робіт, Критерії оцінювання знань і умінь студентів, Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для атестації осіб, які здобувають ступінь бакалавра та магістра. Критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення здобувачем результатів навчання. Розроблена і запроваджена процедура перевірки кваліфікаційних, конкурсних, курсових робіт, наукових статей здобувачів на антиплагіат з використанням Е-ресурсів Unicheck та Strikeplagiarism.com. Дієвими і достатніми є заходи, спрямовані на популяризацію академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендовано оновити методичні рекомендації з підготовки та захисту кваліфікаційних робіт для здобувачів денної та заочної форми навчання зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування з урахуванням пропозицій щодо: 1) наповнюваності критеріїв оцінювання якості, врахувавши оприлюднення результатів досліджень в наукових статтях та виступах на науково-практичних конференціях, цифрові компетентності з підготовки презентації публічного захисту тощо та 2) процедур оскарження результатів захисту кваліфікаційної роботи – порядок, етапи, а також вилучити зразки оформлення в Додатках плану, списку літератури, які приведено поза сферою ПУА.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У ВДПУ наявною є політика «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності, втілена в інституційну культуру та підкріплена відповідними процедурами та інституційними практиками. Розроблена і запроваджена процедура перевірки контрольних, курсових, підсумкових робіт на антиплагіат з використанням е-

ресурсів ОПП відповідає Критерію 5: повна узгодженість за підкритеріями 5.1, 5.3, 5.4, а також частково 5.2 з недоліками, що не є суттєвими і можуть бути швидко усунені. Рекомендовано оновити методичні рекомендації з підготовки та захисту кваліфікаційних робіт для здобувачів денної та заочної форми навчання зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування з урахуванням пропозицій щодо наповнюваності критеріїв оцінювання якості та процедур оскарження результатів захисту кваліфікаційної роботи.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз складу НПП, підтвердив достовірність інформації у Відомостях. Освітній процес забезпечують висококваліфіковані НПП з відповідним науковим ступенем доктора або кандидата наук: Яременко О.І. к.н.держ.упр. (ОК21, ОК14, ОК6), Кононенко В.В. д.іст.н., магістр ПУА (ОК17, ОК27, ОК3, ОК7), Лазор О.Д. д.держ.упр. (ОК12), Лазор О.Я. д.н.держ.упр. (ОК8, ОК23), Денисюк О.М. д.екон.н. (ОК31), Юник І.Г. к.н.держ.упр. (ОК18, ОК24, ОК16, ОК26), Лапшин С. А. к.іст.н. (ОК11), Конотопенко О. П. к.філ.н. (ОК25), Кізім С.С. к.пед.н. (ОК15), Іванчук А.В. к.пед.н. (ОК9), Кузьмінець Н.П. к.іст.н. (ОК1), Мельник І.М. д.ф. Phd, магістр психологія (ОК30), Петрова А.І. спец. англ. мова і літер.(ОК2), Родюк Н.Ю. к.пед.н. (ОК4), Гриб В.І. к.філ.н. (ОК5). Наукові інтереси НПП дотичні змісту РП, про що свідчать посібники, публікації у фахових виданнях та виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та WoS: Кізім С.С. (Інформаційні технології і засоби навчання WoS); Юник І.Г. (Стратегічне управління як інструмент реалізації інноваційного розвитку ОТГ); Кононенко В.В.(Публічне адміністрування у сфері інформаційно-комунікаційного забезпечення освітнього простору України); Лапшин С.А. (Публічна служба: європейський досвід); Яременко О.І., Лазор О.Я., Лазор О.Д., Конотопенко О. П., Денисюк О.М., Гриб В. І., Родюк Н.Ю. (повністю дотичні публікації). Сумнівна дотичність публікацій Годлевської В.Ю. д.іст.н. (ОК29, ОК20) (адаптація студента-іммігранта до ВНЗ, епідемії в історії, загальнонаціональні вибори в Іспанії, інформаційний стрес у дітей), Галаган М.О. к.н.держ.упр. (ОК10, ОК13, ОК22) (державна політика щодо здійснення правоохоронної функції у сфері оподаткування, трудова міграція). У профілях викладачів є підтвердження реєстрації у бібліометричній системі Google Scholar (<https://is.gd/YzAMVs>) та ідентифікатор ORCID. Академічна кваліфікація НПП згідно Відомостям (табл. 2) відповідає статті 30 Ліцензійних умов та спрямована на 28 галузь. Згідно Положення (<https://is.gd/uPRa3S>) викладачі повинні постійно підвищувати рівень кваліфікації, що підтверджено відповідними посвідченнями на сторінці кафедри ПУА (<https://is.gd/7HnG7q>). Про достатній рівень професійної підготовки викладачів свідчить стаж їх ННР, який складає більше 10 років (7 осіб) та більше 20 років (8 осіб), що підтверджує можливість викладання дисциплін на високому професійному рівні. Викладачі задіяні в НДР та експертній діяльності у сфері економічних та правових проблем ПУ при НДЛ, результатом є формування практичного досвіду вирішення економіко-правових проблем у сфері державного управління та місцевого самоврядування (<https://is.gd/IfXo1D>). Під час інтерв'ювання НПП (Зустріч 2) з'ясовано зацікавленість у якісному рівні організації навчального процесу та професійному розвитку, що дозволяє на високому рівні здійснювати підготовку здобувачів та забезпечує досягнення цілей та ПРН. Потребує подальшої роботи вибір викладачами тематики наукових досліджень відповідно змісту ОК.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору викладачів університету регулюється Положенням «Про Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://is.gd/br7hbJ>). Процедурі оцінювання управлінської діяльності керівних працівників (декан, зав. каф.) з метою контролю та стимулювання вдосконалення професійної діяльності регламентовано окремо (<https://is.gd/sm4e2z>). Претенденти на керівну посаду та НПП повинні відповідати Ліцензійним вимогам відповідної спеціальності. Прозорість процедури підтверджує відкрите оголошення про проведення конкурсу на офіційному веб-сайті ВДПУ та на спеціалізованих веб-ресурсах. Для забезпечення необхідного рівню професіоналізму викладацького складу гарантом (Зустріч 8) зазначено обов'язкове проведення відкритої лекції для заміщення вакантної посади зав. каф. та декана, а також можливе проведення пробної лекції при прийомі на роботу НПП за конкурсом. На засіданнях кафедри обговорюються попередньо кандидатури потенційних викладачів у їхній присутності, або за письмовою згодою. Для забезпечення даної ОПП фахівцями з високим рівнем професіоналізму при призначенні на посаду враховується рейтингова оцінка викладача (<https://is.gd/lHBRmB>). Рішення щодо відповідності претендентів ліцензійним вимогам приймається конкурсною Комісією, діяльність якої регламентовано Положенням про конкурсну комісію щодо заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/xzm3oX>). Висновки та рекомендації Комісії передаються для розгляду на засіданні Вченої ради ВДПУ. Під час інтерв'ю з начальником відділу кадрів Алексеевою А.А (Зустріч 6) підтверджено достовірність інформації Відомостей про самооцінювання.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Зустріч ЕГ з роботодавцями підтвердила факт активного залучення даної групи стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу. Члени робочої групи підтвердили обговорення та участь в удосконаленні ОПП «Публічне управління та адміністрування» за рівнем бакалавр, а саме, Герасимюк К. Х., начальник Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Вінницькій, Житомирській та Хмельницькій областях, член робочої групи (внесені пропозиції щодо включення в ОПП ОК11 Публічна служба в Україні, ОК 29 Контролінг в публічному управлінні та адмініструванні, запровадження сучасної методики навчання для проведення самооцінювання діяльності державними інституціями моделі САФ(CommonAssesment Framework)), (Ольховий В.В., Каменщук Т.Д., Кривешко В.С., Ратушна А.П., Найда Т.М.), підвищення кваліфікації НПП (Сітарський С.М.). Було підтверджено участь даних стейкхолдерів у конференціях, семінарах, круглих столах як в очному форматі так і в режимі онлайн (Герасимюк К.Х., Ольховий В.В., Яцук Ю.В.) Яцук Ю. В., голова Могилів – Подільської районної державної адміністрації приймав участь у онлайн нараді з питань децентралізації і співпраці органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади. Готовність бути партнером ВДПУ підтверджено Ольховим В.В., Каменщук Т.Д., Кривешко В.С., Ратушною А.П., Найдою Т.М. Університет має близько 60 угод про співпрацю, які представлені на сайті факультету (<https://is.gd/MgtGA>). Роботодавці під час інтерв'ю (Зустріч 5) зазначили затребуваність професії публічний управлінець в умовах змін законодавства, як для рідного міста, так і нашої країни загалом, та важливість саме патріотичного виховання студентів з розвинутими громадянськими компетентностями за даною ОПП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу підтверджено під час зустрічі ЕГ з роботодавцями та студентами (Зустріч 5, Зустріч 3). Кривешко Владислав Сергійович, староста Вінницько – Хutorянського старостинського округу на початку поточного навчального року провів на запрошення декана та студентів лекції на тему децентралізації (обговорення нової інституції - старостинських округів) та «Функціонування місцевого самоврядування». Ратушна Антоніна Петрівна, заступник начальника управління Міграційної служби у Вінницькій області зі здобувачами провела лекції-семінари з питань громадянства і особливостей паспортного сервісу та міграції населення. Залучення до освітнього процесу Галаченка Олександра Олександровича, «Вінницька обласна організація роботодавців туристичних агентств, готелів та санаторно-курортних організацій України» підтверджено під час інтерв'ю у якості рецензента. Зустрічі з даною категорією стейкхолдерів відбуваються на рівні «гостьових лекцій», але під час зустрічі зі студентами (Зустріч 3) ЕГ дійшла висновку щодо зацікавленості здобувачами саме взаємодією з професіоналами-практиками та можливості працевлаштування за 281 спеціальністю безпосередньо вже під час навчання (Рімша Ю., Цюпра Т.). Цей напрям потребує подальшої уваги з метою залучення саме до аудиторних занять, керівництвом практикою представників роботодавців, фахівців з публічного управління та адміністрування.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Процес професійного розвитку викладачів ВДПУ регулюється Положенням про Центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/GSMxsc>) та Тимчасовим положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/MGmOTa>). Навчання передбачено як за програмою довгострокового, так і короткотермінового підвищення кваліфікації (участь у конференціях, семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо), але не рідше одного разу на 5 років. ВДПУ укладені двосторонні угоди про проходження стажування на умовах взаємного обміну з вітчизняними ЗВО та НУ (<https://is.gd/6g2EKL>) та іноземними навчальними закладами (<https://is.gd/dbR1To>). Викладачі регулярно проходять стажування про це свідчать документи представлені на сторінці кожного викладача на сайті кафедри (<https://is.gd/42vCok>). При інтерв'юванні НПП (Зустріч 2) та гаранта ОПП (Зустріч 8) підтверджено існуючу практику ВДПУ щодо професійного розвитку викладачів, які проходять зарубіжні стажування, приймають участь у тренінгах, у підвищенні кваліфікації, зокрема: «Академічна доброчесність», «Основи державної політики», Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади», «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», «Роль освіти в епоху дезінформації та технологічного прогресу», «Інтелектуальна власність», ««Переведення бізнес-процесів в онлайн», «Реформування територіальної організації влади та децентралізація в країнах Європи» тощо. При університеті відкрито безкоштовні курси щодо оволодіння ІТ-технологіями та іноземними мовами (п.8.8, 8.9 <https://is.gd/GSMxsc>), що також сприяє професійному розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЕГ встановлено факти стимулювання професійного розвитку НПП у ВДПУ. Стимулювання педагогічної майстерності відбувається відповідно індивідуальному рейтингу викладача (<https://is.gd/lHBRmB>), критерії до якого

регламентовані Правилами і процедури оцінювання освітньої, наукової, виховної, громадської та профорієнтаційної діяльності науково-педагогічних, педагогічних працівників Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/eH238O>). Порядок преміювання визначено Положенням про преміювання працівників Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/ZzAJQP>). Викладачами під час зустрічі підтверджено заохочення як моральне (Кононенко В.В., Назаренко М.О.), так і матеріальне (Кононенко В.В. отримав премію у розмірі одного окладу). За участь у професійних та громадських об'єднаннях викладачі отримують Подяки та Почесні грамоти (Яременко О.І., Мельник Е.А.). Під час зустрічі з керівництвом ВДПУ (Зустріч 1) ректор, проф. Лазаренко Н.І., зазначила призначення за наукові досягнення та розвиток викладацької майстерності, зокрема публікації в зарубіжних виданнях та у виданнях, які індексуються в Scopus та Web of Science обов'язкової матеріальної компенсації, а також фінансову підтримку НПП за активну міжнародну академічну мобільність.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Високий рівень академічної та професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників забезпечує досягнення цілей ОПП та її програмних результатів навчання. Спільна наукова-дослідна робота та експертна діяльність співробітників кафедри ПУА, суміжних кафедр факультету з залученням професіоналів практиків у сфері публічного управління є підґрунтям до постійного вдосконалення та професійного розвитку викладацької майстерності НПП. ВДПУ активно підтримує міжнародні зв'язки з зарубіжними ЗВО, що сприяє професійному розвитку викладачів. Існує практика активного залучення роботодавців до організації та удосконалення освітнього процесу, що позитивно впливає на рівень практичної підготовки студентів. У ВДПУ діє система ефективного стимулювання професійного розвитку та підтримка академічної мобільності викладацького складу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує звернути увагу на можливість залучення стейкхолдерів роботодавців до проведення аудиторних занять на постійній основі та керівництвом різними видами практики, використовуючи можливості дистанційного навчання. Розширенню наукових інтересів викладачів відповідно до тем робочих програм дисциплін, які вони викладають за даною ОПП. Проведення занять викладачами іноземною мовою задля розширення мовних компетентностей здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Викладачі, задіяні до реалізації даної ОПП мають відповідно до профілю навчальної дисципліни ступені докторів, кандидатів наук. Рівень професійної підготовки викладачів кафедри підтверджується великим стажем науково-педагогічної роботи (більше 10 років та більше 20 років), що забезпечує досягнення визначених ОПП цілей та програмних результатів навчання. Прозора процедура конкурсного добору викладачів з врахуванням рівня їх професіоналізму дозволяє реалізацію даної ОПП здійснювати на високому професійному рівні. Активна залученість роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу сприяє співпраці з ВДПУ з питань працевлаштування здобувачів. НПП мають досвід експертної діяльності у сфері економічних та правових проблем публічного управління, проходять зарубіжні стажування, приймають участь у тренінгах, постійно підвищуючи кваліфікацію, що активно стимулюється та підтримується керівництвом ВДПУ. Повна узгодженість з вимогами підкритеріїв 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6. За підкритерієм 6.1 - часткова відповідність вимогам - доцільно звернути увагу викладачів на наявність науково-дослідної роботи кафедри та сконцентрувати їх наукові інтереси відповідно до освітніх компонент у напрямку галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», що не є суттєвим недоліком.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

З матеріально-технічною базою ВДПУ можна ознайомитися за допомогою відео-ролику на сайті університету (<https://is.gd/5cBrea>), яка представляє собою три навчальних корпуси, сучасні лекційні аудиторії з достатньою кількістю місць для проведення зустрічей в умовах карантинних обмежень, навчальні аудиторії, які оснащені мультимедійною технікою, комп'ютерні класи, простір Освітній хаб «NotBox» з можливістю проведення тренінгів, студентське містечко, актову залу на 650 місць, три спортивні зали, відкриті спортивні майданчики (відповідає цілі ОПП забезпечити умови всебічного розвитку розумових, фізичних і наукових здібностей осіб), гуртожиток з можливістю поселення по 2-3 особи, для здобувачів за даною ОПП через дорогу від головного корпусу університету, три навчально-лабораторні корпуси, обчислювальний центр, бібліотеку з фондом понад 500 тис. примірників, 5 читальних залів на 500 посадочних місць, оснащених комп'ютерною технікою, безкоштовним інтернетом, доступом до електронних баз даних та власного депозитарію (<https://is.gd/VYdFNX>) що відповідає цілі підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців для задоволення потреб України, але як зазначила директор бібліотеки Білоус В.С. відсутні підписки на видання, які стосуються профілю ОПП. Музейно-просвітницький центр, археологічний музей (що відповідає цілі формування високих моральних рис, патріотизму, суспільної свідомості), спеціалізовану кімнату для опанування ігрових технологій у навчанні, приймальну комісію в окремому корпусі (дошкою оголошень на вході) з консультативним центром, в якому є достатня кількість комп'ютерів при необхідності допомоги в оформленні електронного кабінету. ЕГ пересвідчилась в онлайн режимі під час Зустрічі (огляд аудиторного фонду, МТБ та бібліотечного фонду) в можливості реального використання здобувачами достатнього матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення для досягнення визначених даною ОПП цілей та програмних результатів навчання. Як зазначив гарант, Яременко О.І., фінансові ресурси є достатніми та покривають всі потреби стейкхолдерів. Загалом матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення відповідають критерію за ОПП, що в цілому забезпечує реалізацію цілей ОПП та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів є майже в усіх підрозділах університету та є безоплатним (<http://library.vspu.edu.ua/>, <http://notbox.vspu.edu.ua/>, <https://inlnk.ru/agwNxV>). Обмежень або дискримінації щодо користування ресурсами під час онлайн зустрічей та анкетування не виявлено. Ресурсами можуть користуватися навіть потенційні здобувачі задля реєстрування електронного кабінету вступника, як зазначив Рогач В.В.(Зустріч 6) та підтвердили здобувачі (Зустріч 3, <https://inlnk.ru/kXEvZo>). У коридорах є вільний доступ до WiFi. При університеті створені безкоштовні курси щодо оволодіння ІТ-технологіями та іноземними мовами. Під час Зустрічі 6 керівник Науково-дослідної лабораторії «Центр економіко-правових проблем публічного управління», Кононенко В. В. зазначив, що мав змогу пройти курс з англійської мови, який створений на базі університету, щоб здати тест оволодіння мовою на рівні B2. Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до репозитарію (<https://is.gd/Wadue3>), наукометричних баз Scopus та Web of Science (<https://inlnk.ru/poZAzm>), платформи Colaborator (<https://vdpu.davintoo.com>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище для здобувачів ОПП є безпечним для життя та здоров'я. Питання безпечності життя та здоров'я здобувачів вищої освіти відображені у Положеннях про безпеку освітнього середовища (<https://is.gd/16q7zg>); Положенні про користування студентськими гуртожитками (<https://is.gd/16q7zg>). Під час онлайн зустрічі із гарантом було показано роботу пандусів, наявність вогнегасників та зазначено, що в приміщенні тепло, що підтверджено здобувачкою Драчук А. (Зустріч 3). Випадки дискримінації зі слів здобувачів та представників студентського самоврядування відсутні, та всі стейкхолдери знають, як правильно діяти в разі дискримінації. ЗВО проводить «Об'єктові тренування на тему «Організація захисту учасників освітнього процесу при загрозі та виникненні НС техногенного та природного характеру і ліквідація їх наслідків» (<https://is.gd/IkdR7T>). В ЗВО працює Психологічна служба, куди можуть звертатися здобувачі та НПП. На сайті кафедри є результати онлайн-опитування здобувачів вищої освіти СВО бакалавра за освітньою програмою: Публічне управління та адміністрування у II семестрі 2020-2021 н.р. (<https://inlnk.ru/YA13po>), в якому є пропозиції студентів «Більше забезпечення розмовної англійською, приділяйте увагу студентам, яким потрібна допомога, заохочувати дітей, наразі я всім задоволена т.д.» (<https://inlnk.ru/RjeYVB>). Про наявність та доступність Скриньки довіри повідомляли здобувачі під час Зустрічі 3, але звернень у такий спосіб не мало місця. У ВДПУ працюють спортивні секції, є у вільному доступі спортивні майданчики, футбольне поле зі штучним покриттям для здобувачів, якими, як зазначено на Зустрічі 3, вони активно користуються (<https://is.gd/EkhmOp>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО забезпечує підтримку усіх видів. Освітню підтримку ВДПУ проводить через створені безкоштовних курсів щодо оволодіння ІТ-технологіями та іноземними мовами. Організаційною підтримкою здобувачів займаються куратор, студентське самоврядування та частково профком студентів. Інформаційна підтримка забезпечується сайтом ЗВО,

де знаходиться вся потрібна інформація (<https://is.gd/X9fozF>). Консультативна підтримка забезпечується Науково-практичним центром медіації і права (<https://is.gd/iDBKy7>), відділом міжнародних зв'язків (<https://is.gd/lZreMT>), відділом студентського самоврядування (<https://is.gd/lZreMT>), відділом соціально-психологічної служби (<https://is.gd/4FWQdF>). Для консультативної підтримки абітурієнтів створений Консультативний центр приймальної комісії, студенти можуть звернутися до вищезазначених центрів задля консультації різного виду. Соціальною підтримкою займається відділ соціально-психологічної служби (<https://is.gd/4FWQdF>) через, наприклад, створену Скриньку довіри. Зазначимо про існування Медіа-центру (<https://is.gd/mqUwvN>), який проводить одразу декілька видів підтримки. Як відмітила Добжанська М.Є., керівник Університетського Медіа-центру на Зустрічі 6, вони взаємодіють зі ЗМІ за активною участю здобувачів даної ОПП. Права та бачення здобувачів відстоюються студентською радою, організаційна підтримка забезпечується участю у соціологічних опитувань з покращення ОПП (Драчук Аліна, керівник органу студентського самоврядування факультету Права, публічного управління та адміністрування Зустріч 4). Зустріч 3 підтвердила, що звернення про дискримінацію від здобувачів ОПП відсутні.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Умови щодо реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами розписано у стратегічному плані Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського до 2025 року. (<https://is.gd/6jF9XP>) та на сайті ЗВО «Про Створення необхідних умов для навчання та проживання осіб з інвалідністю» (<https://is.gd/5pNTZF>). Під час оглядової Зустрічі з гарантом була надана інформація, що за даною ОПП є тільки одна особа з особливими освітніми потребами, як зазначив гарант, через серцеву ваду. Будівлі обладнані ліфтом, механічними пандусами, які вмикає вахтєр або охоронець. Вступні випробування для таких осіб проводяться з урахуванням потреб, які зазначені у заяві вступника (Гарант, Оглядова зустріч). Відділ соціально-психологічної служби (<https://is.gd/4FWQdF>), як зазначила Тертична Т.Д. на Зустрічі 6, забезпечує систематичний психологічний моніторинг щодо самопочуття здобувачів вищої освіти з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Положення щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) є на сайті (<https://is.gd/PjTGx5>). За ним якщо здобувач вищої освіти не погоджується з оцінкою, отриманою за роботу різного виду, він повинен у день оголошення результату оцінювання звернутися із заявою до декана факультету / директора інституту про оскарження результату оцінювання. Якщо особа, яка працює або навчається в ВДПУ, вважає, що відносно неї було здійснено дискримінацію, зокрема за ознакою статі, утиск або сексуальні домагання, вона може подати скаргу. Реалізація зазначеного права не може бути підставою для упередженого ставлення, а також не може спричиняти жодних негативних наслідків для особи, яка скористалася таким правом. Скарга подається на ім'я ректора ВДПУ у письмовій формі (в електронному або паперовому вигляді) і повинна містити опис порушення права особи, фіксацію моменту, коли відбулося порушення, факти і можливі докази, що підтверджують скаргу. Після отримання скарги за розпорядженням ректора ВДПУ, проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань організовує зустріч з особою, яка подала скаргу, та пропонує їй обрати неформальну або формальну процедуру як спосіб вирішення ситуації щодо дискримінації або сексуального домагання. Усі засади, накази та положення ЗВО у вільному доступі (<https://is.gd/mz7DV3>). Визначено план заходів спрямованих на запобігання та протидії булінгу (цькуванню) (<https://is.gd/j9Nu72>). В разі конфліктної ситуації інтереси здобувачів перед керівництвом представляє студентське самоврядування, представники якого, як зазначила голова ради Колгоснозук Вікторія під час Зустрічі 4, представлені у Вчених радах університету та факультетів. Під час онлайн зустрічі здобувачі показали знання щодо механізмів вирішення конфліктних ситуацій. Для цього вони можуть звернутися до куратора, викладачів та декана (здобувач Пашко Валерія). Також в ЗВО працює Скринька довіри, через яку можна передати інформацію анонімно (<https://is.gd/nydEwe>). НПП і здобувачами під час онлайн зустрічі було підтверджено відсутність випадків конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Для потреб здобувачів та НПП у ВДПУ використовується необхідна кількість комп'ютерної техніки, обладнання для забезпечення процесу навчання (реалізація ОПП забезпечується 4 комп'ютерними залами). ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, а освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів та викладачів. Документи, що роз'яснюють критерії оцінювання, розміщені у відкритому доступі. Аудиторії створені для інтерактивної форми занять, де НПП разом зі здобувачами можуть проводити тренінги, працювати в командах, що відповідає студентоорієнтованості.

ВДПУ створює достатні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами та осіб з інвалідністю, що підтверджено відповідними положеннями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недоліком є відсутність підписки на видання за ОПП. ЕГ рекомендує започаткувати підписку на фахові періодичні видання, які стосуються профілю спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування”.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище за ОПП загалом відповідає визначеному критерію. Має місце повна узгодженість з вимогами підкритеріїв 7.2, 7.3, 7.4 та 7.5, а також частково 7.1 та 7.6. Відсутність підписки на наукові видання за ОПП, студентське самоврядування не проводить моніторинг наявності конфліктних ситуацій серед здобувачів. ЕГ вважає, що виявлені недоліки суттєво не впливають на відповідність аналізованих аспектів Критерію 9, а тому розглядаються як перспективні для врахування у подальшій роботі.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП регламентована «Положенням про ВСЗАО у ВДПУ» (<https://is.gd/Tswjys>), «Положенням про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову, освітньо-творчу) програму у ВДПУ» (<https://is.gd/Lo7LpJ>). ОПП розроблено на основі запитів роботодавців, практики працевлаштування випускників в органах державного управління та місцевого самоврядування. До складу робочої групи залучені НПП, к.н.держ. упр. Герасимюк К.Х. (державний службовець). ОПП затверджена Вченою радою ВДПУ 25.04.2018 р. З метою управління внутрішньою системою забезпечення якості вищої освіти та підвищення ефективності освітнього процесу створено Центр ВСЗАО, діяльність якого регламентовано «Положенням про Центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ВДПУ» (<https://is.gd/GSMxsc>) На підставі результатів моніторингу (онлайн-опитувань здобувачів, роботодавців, НПП (<https://is.gd/xd5lff>) Центром ВСЗАО надаються рекомендації (<https://is.gd/RU6TRW>) щодо перегляду та подальшого удосконалення ОПП, які розглядаються на засіданнях кафедри за участю викладачів, представників роботодавців та здобувачів (Протокол№11 від 18.06.2021, №14 від 16.06.2020, №10 від 17.04.2019, №11 від 6.06.2018), але в протоколах наданих на запит ЕГ відстежується формальний характер перегляду ОПП, у зв'язку з відсутністю у рішеннях кафедри конкретизації запропонованих змін. Періодичний перегляд та оновлення ОПП відбувається за участю роботодавців на підставі результатів обговорень на наукових заходах, круглих столах, зокрема остання зустріч відбулася 2 грудня 2021 року (<https://is.gd/feejeS>). ЕГ встановлено щорічний перегляд та оновлення програми з внесенням відповідних змін. Перше оновлення ОПП було проведено у 2019 р. у зв'язку з приведенням її положень у відповідність Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Аналіз змісту ОПП за 2018-2021 рр. показав зміну у формулюванні мети, переліку компетентностей ОК та зміни переліку ОК (1. Вилучення обов'язкових ОК (ОК15, ОК4, ОК25, ОК21, ОК33) 2. Заміна деяких назв ОК та об'єднанням споріднених у відповідності з сучасними тенденціями розвитку спеціальності (Державна служба на Публічна служба, Історія України та Історія української культури на Історія і культура України, Адміністрування в державній службі на Адміністрування в публічній службі, Конституційне право на Адміністративне право України, Менеджмент на Адміністративний менеджмент тощо); 3. Введення нових ОК за рекомендаціями студентів та роботодавців (ОК26, ОК10, ОК24, ОК36, ОК37). У 2021 році склад робочої групи було розширено НПП, введено представника роботодавців к.н.держ.упр. Сітарського С.М. та здобувача Цюпру Т.В. Незважаючи на формальні підходи щодо оформлення нормативних документів, ВДПУ в цілому дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ встановила, що студенти як партнери залучаються до періодичного перегляду ОПП та процедури забезпечення її якості через онлайн-опитування, яке відбувається не менше ніж один раз у семестр. Результати такого опитування обробляються Центром ВСЗАО та оформлюються у вигляді рекомендацій, які розглядаються на засіданні кафедри (<https://is.gd/RU6TRW>). Під час зустрічі зі студентами було підтверджено інформацію (Рімша Ю., Драчук А.), що висловити пропозиції щодо удосконалення ОПП можна через анкетування за допомогою Google-форм, а також безпосередньо через куратора, викладача або декана. В ОПП 2021 р. враховано пропозиції Ловської А. щодо введення ОК «Публічне управління в Європейському Союзі» та Пашко В. запропоновано нову ОК «Теорія організації». Участь здобувачів та представників студентського самоврядування у засіданнях кафедри та вченої ради факультету з обговорення ОПП, підтверджено протоколами відповідних засідань (Витяг з протоколу засідання вченої ради факультету історії, етнології та права №7 21.03.2018, №11 22.05.2019, № 1 28.08.2020, №12 21.06.2021), однак, конкретних пропозицій з вдосконалення ОПП не виявлено. На засіданнях студентського наукового гуртка «Школа державного та муніципального управління» за участю здобувачів ухвалюються рішення щодо внесення змін до ОПП, але без внесення конкретних пропозицій (Протокол від 17.06.2021). Студенти приймають участь у наукових заходах, зокрема круглих столах, де за участю викладачів, гаранта та роботодавців, академічних партнерів ВДПУ обговорюється зміст ОПП. 2 грудня 2021 року студенти Цюпра Т., Гуцол В., Круць А., Рімша Ю., представник студентського самоврядування Дорош В. приймали участь у круглому столі з обговорення проблем «Розвитку інститутів місцевого самоврядування в умовах децентралізації публічної влади в Україні» (<https://is.gd/feejeS>). Представники студентського самоврядування також беруть участь у процедурі внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу, а саме в організації опитувань та обговоренні ОПП (Протокол №8 16.06.2021 р.). Але під час зустрічі з ЕГ (Зустріч 4) представники студентського самоврядування показали недостатню обізнаність щодо власних функцій пов'язаних з моніторингом якості освітнього процесу, що пояснюється студентами невеликим досвідом роботи в даній сфері у зв'язку з обранням вперше на посаду у поточному році. В Статуті ВДПУ серед функцій органів студентського самоврядування (п.7.28) не прописано його участь у системі забезпечення якості (<https://is.gd/2uE6mz>). Члени ЕГ звернули увагу на необхідність внесення відповідних коректив до нормативних документів та проведення роз'яснювальної роботи щодо функцій членів студентського самоврядування, які відповідають за участь студентів у ВСЗАО, а також вищу залученість саме студентського самоврядування до контролю безпосередньо якості освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі з гарантом та роботодавцями (Зустріч 8, Зустріч 5) було встановлено, що дійсно існує коло даної групи стейкхолдерів, які співпрацюють з ВДПУ та активно надають рекомендації щодо удосконалення та підвищення якості ОПП. Пропозиції щодо удосконалення програми та підвищення якості підготовки здобувачів вносяться роботодавцями під час онлайн-опитування (<https://is.gd/JiZPKZ>). Так в результаті опитування встановлено необхідність введення нових дисциплін, за рахунок перерозподілу кредитів на вивчення певної дисципліни та збільшення годин практичної підготовки здобувачів (пропозиції Герасимюка К.Х., Ситарського С.М., Каменчук Т.Д. розкрито в 6 критерії п. 3). Пропозиції від стейкхолдерів надаються під час спільних наукових заходів (Ольховий В.В.<https://is.gd/unO1zT>). Роботодавці приймають участь у наукових заходах на запрошення декана факультету, під час яких відбувається обговорення даної ОПП, а саме, Костянтин Герасимюк 24 травня 2018 р. «Інформаційно-правове та організаційно-управлінське забезпечення інноваційного розвитку регіону» (<https://is.gd/URN5MO>), 7 червня 2019 р. «Інформаційно-правове та організаційно-управлінське забезпечення інноваційного розвитку регіону», 17 червня 2021 року Інформаційне, правове та управлінське забезпечення інноваційного розвитку регіону, 2 грудня 2021 року «Розвиток інститутів місцевого самоврядування в умовах децентралізації публічної влади в Україні» (<https://is.gd/feejeS>); Ольховий Валерій Володимирович 10 грудня 2021 р. «Перша науково – практична конференція «Забезпечення прав людини: міжнародний та вітчизняний досвід» (<https://cutt.ly/MU5yT6z>). Пропозиції стейкхолдерів надходять при заключенні меморандумів про співпрацю. (Герасимюк К.х.) <https://cutt.ly/zU3wmob>. Стейкхолдери входять до складу Лабораторії економіко - правових проблем публічного управління кафедри публічного управління та адміністрування, що створює додаткові можливості їх, як партнерів, для залучення до процесу періодичного перегляду ОПП та забезпечення її якості. Роботодавці запевнили ЕГ (Зустріч 5), що регулярно співпрацюють з гарантом і надають свої пропозиції щодо удосконалення ОПП та мають таку можливість.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників за даною ОПП відсутня, тому що не має випускників. Планується продовження навчання випускників за даною ОПП надалі в магістратурі за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. На сайті ВДПУ є рубрика «Видатні випускники», де збирається інформація про видатних випускників різних спеціальностей та їхні висловлювання про студентські роки в ВДПУ.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедура забезпечення якості вищої освіти та вчасне регулювання на недоліки регламентована Положенням про Центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://is.gd/QHtPn6>), а також Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p114.pdf>). ЕГ встановлено, що якість освітніх програм оцінюється за результатами опитування та обговорень під час спільних засідань Центру ВСЗЯО з гарантом, здобувачами, викладачами та зовнішніми стейкхолдерами. Начальник Центру ВСЗЯО Губіна С.І. зазначила (Зустріч 7), що дану ОПП було оцінено на основі опитування здобувачів, проведеного у II семестрі 2020-2021 н.р. (<https://is.gd/DSit3b>), НПП-2021 р. (<https://is.gd/EKCUPQ>) та стейкхолдерів-роботодавців-2021 р. (<https://is.gd/JiZPKZ>). Рекомендації за результатами аналізу було надано на розгляд гаранту, представникам студентського самоврядування та ректорату (<https://is.gd/RU6TRW>). Рекомендації Центру ВСЗЯО мають узагальнений характер без вказаних конкретних недоліків та пропозицій їх вирішення та поширення позитивних практик щодо даної ОПП. Під час інтерв'ювання адміністративного персоналу (Зустріч 7) начальник навчально-методичного відділу, Гонтар Т.Ф. на зауваження щодо розбіжностей між ОПП та навчальним планом освітнього процесу вказала на наявність в документах технічних помилок. Це свідчить про розриви у процесі моніторингу та оцінювання якості освітньої програми, навчального плану та ОК у ВСЗЯО впродовж усього періоду існування ОПП, що потребує відповідного реагування. Здобувачі під час зустрічі з ЕГ констатували про дотримання їх інтересів та врахування пропозицій щодо покращення ОПП. Для контролю якості освітнього процесу та виявлення порушень в ВДПУ діє телефонна лінія «Телефон довіри» та поштова скринька «Скринька довіри», що функціонують на засадах відповідного Положення (<https://is.gd/8oWOEY>)

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП «Публічне управління та адміністрування» підготовки здобувачів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» акредитується вперше. При розробці ОПП було враховано позитивний досвід як вітчизняних, так і закордонних освітніх програм за рівнем підготовки бакалавр зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Зауваження, які були надані ЕГ під час акредитації магістратури за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (гарант Яременко О.І.) частково враховано під час даної акредитації, що вказує на роботу реагування ВСЗЯО для покращення освітньої діяльності з реалізації освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Внутрішня система забезпечення якості освіти ВДПУ представляє собою систему взаємопов'язаних підрозділів, діяльність яких спрямовано на формування культури якості академічної спільноти даного закладу, у процесі розбудови якої задіяні здобувачі, кафедра ПУА, факультет права, публічного управління та адміністрування, загальноуніверситетський рівень, ректорат та Вчена Рада університету, яка визначає систему та затверджує процедуру внутрішнього забезпечення якості освіти. Декан факультету є гарантом ОПП, який спільно з завідувачем кафедри та науково-педагогічним персоналом несуть відповідальність за забезпечення безперервної процедури вдосконалення якості даної ОПП. З 2019 року у ВДПУ функціонує Центр внутрішнього забезпечення якості освіти, який забезпечує координацію діяльності академічної спільноти задля забезпечення моніторингу та вдосконаленню освітньої діяльності. З метою вивчення реального ставлення зацікавлених сторін у якості ОПП Центром проводиться щорічне онлайн-опитування, результати якого оприлюднюються на сторінці кафедри (<https://is.gd/xd5lff>). Керівництво ВДПУ на чолі з ректором створюють сприятливі умови та систему мотиваторів для забезпечення ефективної роботи кафедри, яка здійснює підготовку бакалаврів за 281 спеціальністю. Підбір кадрів групи забезпечення, його безперервний професійний та особистісний розвиток, відповідальне ставлення до якості освітнього процесу, прагнення до постійного вдосконалення освітньої програми та залученість стейкхолдерів до освітньої діяльності за цією програмою свідчать про створення в ВДПУ культури якості. Зустрічі ЕГ з різними категоріями стейкхолдерів дозволили зробити висновок про відповідальне ставлення до якісного існування та подальшого перспективного розвитку даної ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ВДПУ діє система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, а саме підходів до комплексного оцінювання рівня якості освітньої програми її моніторингу та подальшого регулярного оновлення і удосконалення. До підвищення якості освітнього процесу залучені її учасники, які приймають участь у опитуваннях, обговореннях ОПП під час наукових заходів, круглих столів, які ініціюванні кафедрою ПУА. Періодичний перегляд ОПП відбувається на основі моніторингу згідно з інституційною політикою закладу. Університет продемонстрував взаємодію як з зовнішніми стейкхолдерами так і внутрішніми, викладачами і здобувачами, пропозиції від яких розглядаються та

вчасно враховуються, що забезпечує удосконалення та перспективи розвитку даної ОПП. Створення керівництвом ВДПУ сприятливих умов та системи мотивації персоналу щодо вдосконалення професійного рівню викладачів забезпечує якість надання освітніх послуг. Прагнення учасників освітнього процесу та зацікавлених зовнішніх стейкхолдерів щодо забезпечення та постійного покращення якості освіти свідчать про формування культури якості освіти закладу та перспективного розвитку даної ОПП та освітньої діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує звернути увагу на підходи щодо відображення результатів моніторингу та перегляду ОПП у протоколах засідань кафедри, вченої ради факультету, ради студентського самоврядування а також загальні рекомендації Центру ВСЗЯО у ВДПУ щодо конкретизації рекомендацій до удосконалення освітньої програми. Потребує перегляду внутрішня система взаємодії адміністративних підрозділів щодо оцінювання якості ОПП, а саме Центру ВСЗЯО, навчально-методичного та аналітично-організаційного відділів. Залученість студентського самоврядування при роботі зі студентами щодо оновлення та вдосконалення ОП встановлена на недостатньому рівні, тому для подальшого розвитку внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу рекомендовано доповнення в нормативних документах ВДПУ функціональних обов'язків членів студентського самоврядування по роботі в ВСЗЯО та формування на регулярній основі спільної роботи під час робочих зустрічей гаранта, здобувачів, викладачів та представників студентського самоврядування з метою моніторингу динаміки змін щодо підвищення якості даної ОП та проведення її аналізу на предмет розробки стратегії щодо подальшої роботи. Посилити вивчення функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у вітчизняних та закордонних закладах-партнерах. Запровадити практику моніторингу кар'єрної траєкторії випускників шляхом зустрічей та опитувань.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішня система забезпечення якості освітньої програми забезпечує достатній рівень як освітньої діяльності, так і освітньої програми ОПП «Публічне управління та адміністрування». До розробки, моніторингу, періодичного перегляду та оновлення ОПП залучаються різні групи стейкхолдерів, пропозиції яких вчасно враховуються протягом усього періоду існування програми. Здобувачі мають можливість удосконалювати якість освітніх послуг за даною ОПП, висловлюючи пропозиції під час участі у наукових заходах, зокрема круглих столах та опитуванні, яке проводиться Центром ВСЗЯО за участю представників студентського самоврядування. Активна участь роботодавців забезпечується залученням їх до роботи робочої групи ОПП, співпраці під час проведення наукових заходів на запрошення декана факультету та роботі у складі Лабораторії економіко - правових проблем публічного управління кафедри ПУА. Сприятливі умови та система мотиваторів забезпечує якість надання освітніх послуг за рахунок професіоналізму викладацького складу. Для усунення недоліків, які визначені ЕГ як не суттєві пропонується звернути увагу на ведення внутрішньої документації кафедри, а саме внесення в протоколи кафедри конкретних рішень щодо змін ОПП. Внесення доповнень до Положення про Центр ВСЗЯО з визначення компетенцій та відповідальності здобувачів, студентського самоврядування, гаранта, завідуючого кафедрою, стейкхолдерів щодо вияву та реакції на відповідність у системі якості. Запровадити вчасно практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Конкретизувати рекомендації Центру ВСЗЯО та рекомендувати привести у відповідність НП до ОПП; узгодити дані в її матрицях відповідності; уточнити відповідність наповнення дисциплін компетентностям і результатам навчання; оновити структурно-логічну схему ОПП. Загалом Критерій 8 з урахуванням цілісного підходу відповідає вимогам за підкритеріями 8.3, 8.6, 8.7, а також частково відповідає - 8.1, 8.2, 8.4. 8.5 з недоліками, що не є суттєвими та можуть бути вирішеними в короткій перспективі.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Перевірено наявність відкритого доступу до основних документів, які регламентують організацію освітнього процесу у ЗВО, права та обов'язки його учасників. Серед них: Статут ЗВО (<https://is.gd/2uE6mz>). Наприклад, особи, які навчаються у ВДПУ, мають право на: навчання для здобуття певного ступеня освіти; безпечні й нешкідливі умови навчання, праці та побуту; додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням; безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами) і т.д.; правила внутрішнього розпорядку ЗВО (<https://is.gd/7snYkw>) відділ кадрів при прийнятті нового працівника

зобов'язаний ознайомити науково-педагогічних і педагогічних працівників з обсягом навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи, інших працівників, з посадовою інструкцією, про що робиться відповідний запис в особовій картці працівника; ознайомити під особистий підпис працівника з Правилами внутрішнього розпорядку і т.д.; положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти (<https://is.gd/3daVio>) дає можливість у разі незгоди з результатами перевірки на плагіат написати апеляцію; інші документи про академічну доброчесність (<https://is.gd/fr9zPp>). Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ВДПУ (<https://is.gd/wT2RNv>) зобов'язує його членів дотримуватися законодавства України, загально визнаних принципів і норм міжнародного права, що стосуються сфери наукової діяльності, передбачених Статутом ВДПУ; за необхідності звітувати про свою діяльність на засіданнях Вченої ради та інших колегіальних органів університету; положенні про студентське самоврядування (<https://is.gd/2kigBx>) надає право органам студентського самоврядування брати участь в управлінні діяльністю університету порядку, (відрахування студентів та їх поновлення на навчання; переведення осіб, які навчаються у ВДПУ за державним замовленням, на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб і т.д.), делегувати своїх представників до робочих, дорадчих органів ВДПУ, його структурних підрозділів, - вносити пропозиції щодо змісту освітніх програм і навчальних планів, організації освітнього процесу. Здобувачі поінформовані про зміст документів, мають вільний доступ та дотримуються зазначених положень під час реалізації освітньої програми, в тому числі конкретних заходів - Міжнародний день академічної доброчесності (<https://is.gd/fYLuH5>) (підтверджено на Зустрічі 3).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Прийняття та затвердження, подальший моніторинг ОПП в ЗВО здійснюється за положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://is.gd/Tswjys>). Згідно Положення даний проект ОПП був розміщений не пізніше, ніж за місяць до затвердження на офіційному сайті університету з метою одержання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (<https://is.gd/Gg11ML>). Як зазначили на Зустрічі 4 зі стейкхолдерами, до даної ОПП було внесено зміни за ОК27 Виборче право ініціативи Сітарського С.М., сільського голови Агрономічної сільської ради, ним же за даним ОК була збільшена орієнтація на практичний аспект. Заступник голови Вінницької районної адміністрації, депутат Вінницької районної ради Каменщук Т.Д. запропонував збільшити кількість годин за даною ОПП для покращення знань здобувачами в документообігу та загальній практиці у державних адміністраціях. В протоколах засідань кафедри та ради факультету не відображено зауважень та пропозицій стейкхолдерів щодо змін до ОПП, але під час Зустрічі 5 роботодавці підтвердили їх різнопланову участь у розвитку програми. На сторінці кафедри можна знайти інформацію про навчальні плани та рецензії ОПП (<https://is.gd/xd5lff>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті факультету розміщено освітню програму 2021 року (<https://inlnk.ru/Vo9mYV>), в ній розписано цілі, основний фокус програми, компоненти ОПП. Також розміщено освітні програми за минулі роки. В іншому розділі сайту факультету є перелік співробітників за ОПП та інформація про них (освіта, науково-педагогічна діяльність, підвищення кваліфікації та перелік дисциплін, які викладаються). Під час зустрічей зі стейкхолдерами було виявлено, що інформація стосовно ОПП, її цілей, очікуваних результатів навчання та компоненти опубліковані на офіційному веб-сайті ЗВО є коректною та зрозумілою для них. Подана інформація задовольняє потреби поінформованості щодо вступу за даною ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу забезпечені правилами і процедурами, унормовані в Положенні про організацію освітнього процесу та інших нормативних документах. За змістом та доступністю вони є чіткими і зрозумілими. Інформація вчасно оприлюднюється на офіційному сайті університету, є достатньою для поінформованості усіх учасників освітнього процесу. Має місце достатній рівень інформування стейкхолдерів задля можливостей розвитку ОПП. Доступна інформація про можливість отримання освітніх та консультативних послуг для широких кіл громадськості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує розміщувати дані про пропозиції від роботодавців та здобувачів стосовно удосконалення ОПП для можливості ознайомлення з ними на сайті кафедри. Проводити інформативну політику щодо прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу. Потребують доопрацювання з метою коригування права та обов'язки учасників освітнього процесу - здобувачів, студентського самоврядування, стейкхолдерів, гаранта та завідувача кафедрою в діючій ВСЗЯВО.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Опублікована на офіційному сайті ОПП, рецензії на неї доступні для усіх учасників освітнього процесу. Загалом діяльність ЗВО щодо прозорості та публічності освітньої програми та академічної доброчесності відповідає заданому критерію. Наявна повна узгодженість з вимогами підкритеріїв 9.1, 9.3, та частково з 9.2 (відсутні офіційні документи щодо пропозицій стейкхолдерів за даною ОПП, опрацювання з метою коригування права та обов'язки учасників освітнього процесу - здобувачів, студентського самоврядування, стейкхолдерів, гаранта та завідувача кафедрою в діючій ВСЗЯВО). В цілому недоліки не є критично суттєвими і трактуються ЕГ як дороговкази до подальшого вдосконалення.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Гудзь Петро Васильович

Члени експертної групи

Хитько Майя Миколаївна

Гарічева Катерина Андріївна